

Jaarverslag

Hof van Discipline & Raden van Discipline

Jaarverslag 2020

Hof van Discipline & Raden van Discipline

Inhoud

2

Jaarverslag 2020 > Inhoud

1.	Voorwoord	5
	A. Omgaan met coronacrisis	5
	B. Verhoging en verbetering kwaliteit tuchtrechtspraak	6
	C. Omgaan met veelklagers	6
	D. Gefinancierde rechtsbijstand	7
2.	Over tuchtrechter en tuchtrecht	9
	2.1 Tuchtrecht voor advocaten	9
	2.2 De tuchtrechter	10
3.	Jaarcijfers 2020	13
	3.1. Raden van Discipline	13
	3.1.1 Aantal advocaten per raad van discipline	13
	3.1.2 Aantal zaken	14
	3.1.3 Inhoud beslissingen	16
	3.1.4 Aard van de gegronde klachten	21
	3.2 Hof van Discipline	24
	3.2.1 Aantal zaken	24
	3.2.2 Herkomst hoger beroepszaken per raad van discipline	25
	3.2.3 Inhoud beslissingen	25

3.2.4	Aard gegronde klachten	28
3.2.5	Bekrchtiging en vernietiging	28
3.2.6	Dekenbezwaren	29
3.2.7	Dekenappellen	29
3.2.8	Klachten tegen advocaten die ook deken zijn	29
3.2.9	Toezichtzaken	30
4.	Schorsingen en schrappingen	31
4.1	Onvoorwaardelijke schorsingen	31
4.2	Schrappingen	41
4.3	Schrapping op grond van artikel 8 e Advocatenwet	45
5.	Samenstelling colleges in 2020	47
	Hof van Discipline	47
	Raad van Discipline Amsterdam	49
	Raad van Discipline Arnhem-Leeuwarden	50
	Raad van Discipline Den Haag	52
	Raad van Discipline 's-Hertogenbosch	53
6.	Links en informatie	55
	Colofon	56

Voorwoord

Jaarverslag 2020 > Voor

5

In dit gezamenlijke voorwoord van het hof en de vier raden van discipline wordt uiteraard aandacht besteed aan de gevolgen van de Coronacrisis. In dat verband wordt beschreven hoe de tuchtcolleges hiermee zijn omgegaan. De tuchtcolleges zetten erop in de kwaliteit van hun werk te verhogen en verbeteren. Aandachtspunt daarbij is de belasting die zogenoemde veelklagers vormen voor de tuchtrechtspraak advocatuur. Laatste onderwerp is de kwaliteit van de gefinancierde rechtshulp. Cijfers, trends en namen staan in het jaarverslag zelf.

A. Omgaan met coronacrisis

Toen in maart 2020 fysieke zittingen onmogelijk werden, konden het hof en de raden eerst niet aansluiten bij de skype- en andere tele-mogelijkheden van de rechtspraak omdat de wetgever de behandeling van tuchtzaken niet op het netvlies had. Uiteindelijk hebben tuchtcolleges in brede zin (advocatuur, notariaat, deurwaarderij, accountancy, gezondheidszorg en veeartsenij) in samenwerking met het ministerie van J&V in de Tweede Verzamelspoedwet COVID-19 ervoor gezorgd dat alsnog door middel van een tweezijdig elektronisch communicatiemiddel tuchtzaken behandeld kunnen worden. Inmiddels is het elk tuchtcollege gelukt om alternatieve zittingsmogelijkheden te creëren, waardoor spaarzaam gebruik gemaakt hoeft te worden van het houden van digitale zittingen.

B. Verhoging en verbetering kwaliteit tuchtrechtspraak

Ondanks de Coronacrisis zijn de raden er in 2020 in geslaagd gezamenlijk een procesreglement en een bestuursreglement te maken en te publiceren. Daarnaast zijn modelbeslissingen gemoderniseerd. Recente jurisprudentie, literatuur en regelgeving zijn gedeeld in de periodieke nieuwsbrief van raden en hof gezamenlijk. Het hof heeft voortgang gemaakt met een vorm van samenwerking met de andere wettelijke appeltuchtcolleges. Ook heeft het hof een concept leidraad onpartijdigheid en integriteit opgesteld. Dit concept is ter consultatie aan organen van de beroepsgroep en de raden voorgelegd. Tijdens de jaarvergadering is een terugkoppeling gegeven van de binnen het hof gehouden intervisie gericht op het optreden van het college op zitting. Ook is aan de hand van een schets aandacht besteed aan de motivering van de maatregel in te nemen beslissingen.

C. Omgaan met veelklagers

In 2020 heeft alleen al het hof aan 21 personen laten weten dat op hun verdere berichten niet zal worden gereageerd. Daarbij heeft het hof de lijn in acht genomen die de Nationale Ombudsman voor zichzelf heeft uitgezet als het gaat om de bejegening van veelklagers.¹ In het dit jaar verschenen en lezenswaardige evaluatierapport Wet positie en toezicht advocatuur (Wpta)² wordt als problematisch gezien dat de mogelijkheden om op te treden tegen misbruik van het klachtrecht gebrekkig zijn. De tuchtcolleges zien in 2020 een toename van bagatelzaken, lichtvaardig ingediende wrakingsverzoeken, kansloze herzieningsverzoeken en klachten tegen functionarissen van de tuchtcolleges. Dit leidt tot een grote belasting voor de capaciteit van de tuchtcolleges en de dekens en ook tot ergernis en frustratie bij verwerende advocaten. Dergelijke verzoeken en klachten leveren geen bijdrage aan de bewaking en bevordering van de kwaliteit van de beroepsuitoefening. Het hof en de raden van discipline juichen het toe dat de wetgever onderzoekt op welke wijze hier paal en perk aan kan worden gesteld. Zij stellen voor dat zij ruimere mogelijkheden krijgen om klacht- en wrakingszaken buiten behandeling te stellen.

1 [december_2013_-_verhaal_achter_de_klacht_nl_webversie_1.pdf](#) (nationaleombudsman.nl)

2 [Evaluatie Wet positie en toezicht advocatuur ...](#) (rijksoverheid.nl)

D. Gefinancierde rechtsbijstand

Eind 2020 bekrachtigde het hof een beslissing waarbij de advocaat een schorsing was opgelegd van 12 weken.³ De advocaat in kwestie had, min of meer bij wijze van verontschuldiging, aangevoerd dat het was gegaan om een zaak op toevoegingsbasis. Het hof overweegt ten overvloede dat *“het feit dat het hier een zaak betrof die op basis van een toevoeging werd behandeld, geen verschil maakt voor de eisen die mogen worden gesteld aan de kwaliteit van dienstverlening door een advocaat.”* De tuchtcolleges tekenen hierbij aan dat voor deze vanzelfsprekendheid het wel nodig is dat de overheid een stelsel van gefinancierde rechtsbijstand inricht waarbij advocaten die rechtsbijstand op toevoegingsbasis verlenen adequaat worden beloond. Dit klemmt temeer als rechtzoekenden die aangewezen zijn op gefinancierde rechtsbijstand een geschil met diezelfde overheid hebben.

Quirine Falger
Tjeerd Zuidema

Over tuchtrechter en tuchtrecht

Jaarverslag 2020 > Orig

9

2.1 Tuchtrecht voor advocaten

Wettelijke grondslag

Het tuchtrecht voor advocaten is geregeld in [artikel 46 en volgende van de Advocatenwet](#). In artikel 46 Advocatenwet zijn drie normen vastgelegd waaraan advocaten zich behoren te houden:

- de zorg voor de cliënt;
- de naleving van de Advocatenwet, de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) en de Verordening op de advocatuur (Voda);
- en overigens zich gedragen zoals een behoorlijk advocaat betaamt.

De tuchtrechter toetst een klacht over het handelen of nalaten van een advocaat aan deze normen. Bij de invulling van deze normen worden de [Gedragsregels](#) voor advocaten als richtlijnen gebruikt, maar de tuchtrechter is daar niet aan gebonden.

Klacht over een advocaat: wie, waarover, wanneer en waar

Een klacht over een advocaat kan worden ingediend door een belanghebbende, bijvoorbeeld een cliënt(e), een wederpartij of een derde die meent dat een van de normen uit artikel 46 Advocatenwet jegens hem

of haar is geschonden. Een klacht moet gaan over een handelen of nalaten van een advocaat waardoor hij/zij rechtstreeks in zijn/haar belang is getroffen. Over zaken met een algemeen belang kan alleen de lokale deken klagen door een zogeheten dekenbezwaar in te dienen bij de raad van discipline. De landelijke deken kan alleen in hoger beroep gaan tegen een beslissing van een raad waar hij het om redenen van algemeen belang niet mee eens is.

Klachten moeten zich richten tegen individuele advocaten (onder wie advocaat-stagiairs en deken) die in Nederland zijn ingeschreven en onder voorwaarden ook tegen andere Europese advocaten. Als een klacht gaat over een kantoor dan wordt deze geacht te zijn gericht tegen de advocaat-bestuurders van dat kantoor. Tegen een ex-advocaat kan ook worden geklaagd als het om gedragingen gaat uit de tijd dat hij/zij nog advocaat was en de klaagtermijn van in beginsel drie jaar nog niet is verlopen.

Een klacht over een advocaat moet in principe binnen drie jaar na de verweten gedraging schriftelijk worden ingediend bij de [deken](#) van de orde van advocaten in het [arrondissement](#) waar de advocaat kantoor houdt (hierna ook : de lokale deken). De lokale deken onderzoekt elke ingediende klacht, waarbij ook de beklaagde advocaat in de gelegenheid wordt gesteld op de klacht te reageren. Als de klacht na het onderzoek van en mogelijke bemiddeling door de deken niet is opgelost, stuurt de deken het klachtdossier op verzoek van de klager door naar de raad van discipline. De klager moet dan wel eerst het griffierecht van € 50,- betaald hebben.

Als de klacht gaat over een advocaat die ook lokaal deken is, wijst de voorzitter van het hof van discipline een andere lokale deken aan om de klacht te onderzoeken. Op verzoek van de klager wordt de klacht na het onderzoek naar de raad van discipline gestuurd.

Meer informatie over de rol van de lokale deken bij klachten over advocaten is te vinden op de [website](#) van de NOvA.

2.2 De tuchtrechter

Nederland kent vier [raden van discipline](#) - Amsterdam, Arnhem-Leeuwarden, Den Haag en 's-Hertogenbosch - die in eerste aanleg oordelen over tuchtklachten. Daarnaast is er een [Hof van Discipline](#) dat in hoger beroep en in laatste instantie over tuchtklachten oordeelt. Cassatie is niet mogelijk. Naast tuchtklachten behandelen de tuchtcolleges ook enkele bijzondere zaken, waarover hieronder meer.

Raden van Discipline

Elke raad van discipline bestaat uit een voorzitter, plaatsvervangend voorzitters en (plaatsvervangend) leden-advocaten. De (plaatsvervangend) voorzitters zijn rechter en worden benoemd bij ministerieel besluit. De (plaatsvervangend) leden-advocaten worden door het college van afgevaardigden van de NOvA gekozen. De raden worden bijgestaan door griffiers die door de raden worden benoemd. De griffier, de plaatsvervangend griffier en de griffiemedewerkers zijn in dienst van de Stichting Ondersteuning Tuchtcolleges Advocatuur (SOTA). In het [bestuursreglement van de raden](#) is hierover meer informatie te vinden.

Na ontvangst van een klachtdossier van de lokale deken wordt bepaald of de tuchtklacht op zitting moet worden behandeld of schriftelijk (bij voorzittersbeslissing) kan worden afgedaan. In het [procesreglement van de raden](#) is hierover meer informatie te vinden.

Hof van Discipline

Het hof van discipline bestaat uit een voorzitter, plaatsvervangend voorzitters, (plaatsvervangend) kroonleden en (plaatsvervangend) leden-advocaten. De (plaatsvervangend) voorzitters en kroonleden zijn rechter en worden benoemd bij koninklijk besluit. De leden-advocaten worden door het [College van Afgevaardigden](#) van de NOvA gekozen op voordracht van een voordrachtcommissie bestaande uit twee leden van de algemene raad en twee leden van het bestuur van het hof van discipline. Het hof van discipline wordt bijgestaan door griffiers die door het hof worden benoemd. De griffier, de plaatsvervangend griffier en de griffiemedewerkers zijn in dienst van de Stichting Ondersteuning Tuchtcolleges Advocatuur (SOTA). In het [bestuursreglement van het hof](#) is hier meer informatie over te vinden.

Nadat een klager hoger beroep heeft ingesteld tegen een beslissing van de raad van discipline wordt bepaald of het hoger beroep op zitting moet worden behandeld of schriftelijk kan worden afgedaan. In het [procesreglement van het hof](#) is de gang van zaken rondom de behandeling van een hoger beroep uitvoerig beschreven.

Tuchtrechtelijke maatregelen

Bij een gegronde klacht kunnen de raden of het hof in hoger beroep aan de advocaat een maatregel opleggen. Kort gezegd zijn de mogelijke [maatregelen](#):

- waarschuwing
- berisping
- geldboete (tot een maximum van € 21.750,- in 2020)
- schorsing voor maximaal een jaar
- schrapping van het tableau.

Een maatregel wordt pas van kracht als de beslissing waarbij de maatregel is opgelegd onherroepelijk is geworden, dat wil zeggen als er geen hoger beroep wordt ingesteld, een ingesteld hoger beroep wordt ingetrokken of als het hof de beslissing van de raad in hoger beroep heeft bekrachtigd.

Griffierecht en kostenveroordeling

Als een klacht gegrond wordt verklaard, moet de advocaat het door de klager betaalde griffierecht van € 50,- aan de klager vergoeden. Als bij een gegrond verklaarde klacht ook een maatregel is opgelegd, kunnen de raad van discipline en het hof van discipline ook een kostenveroordeling uitspreken. Meer informatie over de uitgangspunten die de raden en het hof hanteren bij de toepassing van een kostenveroordeling is te vinden in de [richtlijn van de raden](#) en de [richtlijn van het hof](#).

Publicatie van beslissingen

De beslissingen van de raden en het hof worden geanonimiseerd gepubliceerd op www.tuchtrecht.nl.

De NOvA publiceert onherroepelijke schorsingen en schrappingen met vermelding van de naam van de advocaat in het advocatenregister, het openbare gedeelte van het zogenaamde 'tableau'. Verder publiceert de NOvA een lijst met de namen van onherroepelijk onvoorwaardelijk geschorste en geschrapte advocaten. Hierover is meer informatie te vinden op de [website van de NOvA](#).

Bijzondere zaken: kort geding-zaken en toezichtzaken

Naast de gewone klachtprocedure kunnen bij de tuchtcolleges onder meer ook de volgende bijzondere procedures worden gevoerd:

- [Spoedshalve schoring](#) (een soort kort geding in tuchtzaken)
- [Onbehoorlijke praktijkuitoefening](#) (een praktische ordemaatregel)
- [Weigering inschrijving advocaat](#)
- [Bijzondere schrapping kort na beëdiging](#)
- [Weigering aanwijzing advocaat door de lokale deken](#)

Meer informatie

Meer informatie is te vinden op de volgende internetpagina's:

www.raadvandiscipline.nl

www.radenvandiscipline.nl

www.hofvandiscipline.nl

www.advocatenorde.nl

www.tuchtrecht.nl

www.tuchtrecht-updates.nl

3

3.1. Raden van Discipline

3.1.1 Aantal advocaten per raad van discipline

Uit onderstaande tabel blijkt hoe de 17.964 Nederlandse advocaten verdeeld zijn over de werkgebieden van de verschillende raden van discipline. De werkgebieden van de raden van discipline komen overeen met de [ressorten van de gerechtshoven](#) Amsterdam, Arnhem-Leeuwarden, Den Haag en 's-Hertogenbosch.

Ressort	aantal advocaten per 1 januari 2021
Amsterdam	6728
Arnhem-Leeuwarden	4401
Den Haag	3984
's-Hertogenbosch	2851
Totaal	17.964

Elk ressort bestaat weer uit een aantal arrondissementen, waarvan de grenzen samenvallen met de grenzen van de lokale orden van advocaten. De advocaten waren in 2020 als volgt verdeeld over de arrondissementen.

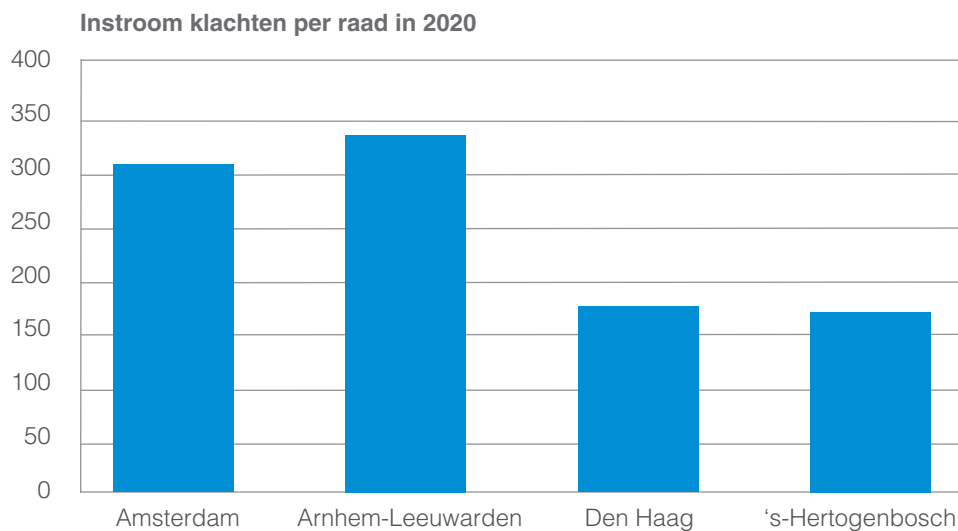
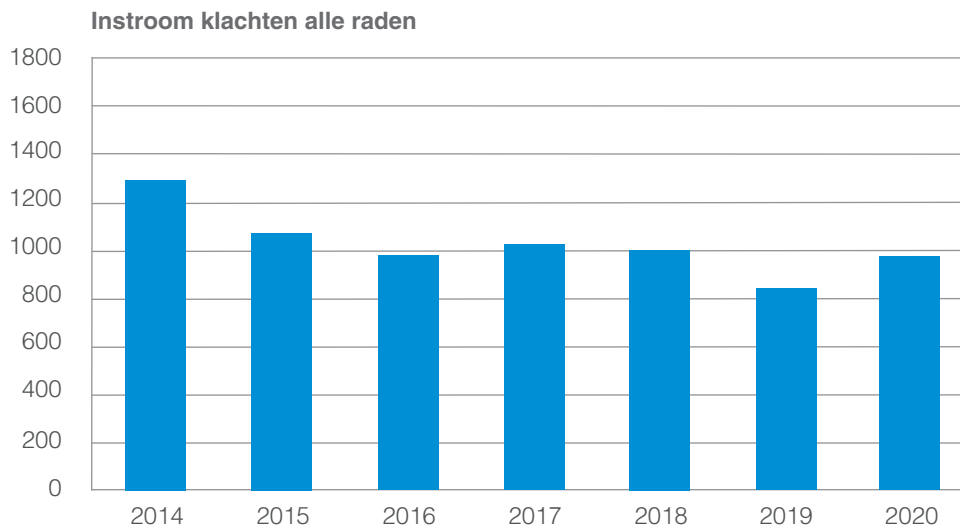
Arrondissement	advocaten		ressort
Amsterdam	5900		
Noord-Holland	828	+	
		6728	Amsterdam
Midden-Nederland	1799		
Noord-Nederland	747		
Gelderland	1202		
Overijssel	653	+	
		4401	Arnhem-Leeuwarden
Den Haag	1947		
Rotterdam	2037	+	
		3984	Den Haag
Limburg	731		
Oost-Brabant	1143		
Zeeland-West-Brabant	977	+	
		2851	's-Hertogenbosch
Totaal		17.964	

(bron: [Jaarverslag Nederlandse Orde van Advocaten 2020](#))

3.1.2 Aantal zaken

In 2020 zijn bij de raden van discipline 993 nieuwe zaken ingekomen; zie onderstaande tabel. In 2019 waren dat er 846, in 2018 1004 en in 2017 1020. In vergelijking met 2019 is in 2020 sprake van een toename van het aantal nieuwe zaken van ruim 17%.

Ingekomen	Afgedaan	Eindvoorraad	In behandeling
2020	2020	2019	eind 2020
993	878	484	599

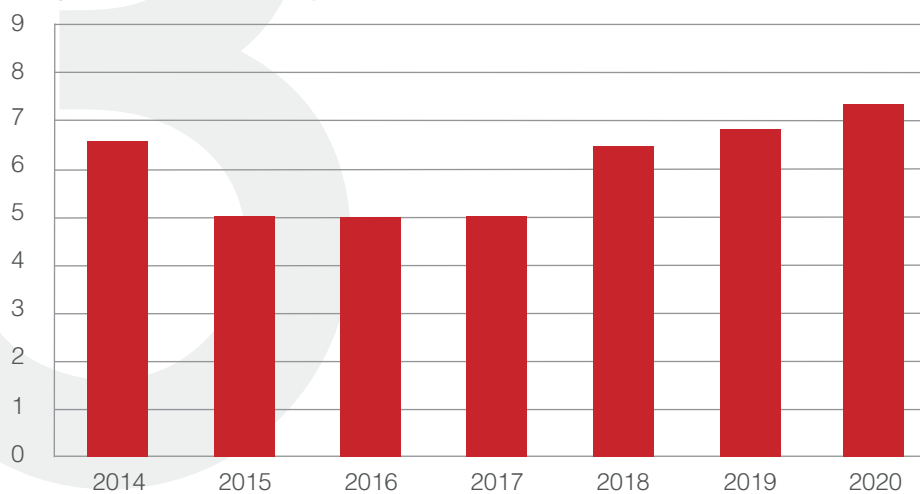

De raden hebben 878 zaken afgedaan in 2020. In werkelijkheid hebben de raden overigens aanmerkelijk meer beslissingen genomen. Tussenbeslissingen en voorzittersbeslissingen waartegen verzet is ingesteld (192 zaken) vallen namelijk niet onder 'afgedane zaken.' Dat geldt ook voor de bijzondere beslissingen zoals genoemd in tabel 3.1.3.2 en voor de daarin opgenomen beslissingen op klachten over de raden en de griffies zelf.

De gemiddelde doorlooptijd van de tuchtzaken in 2020 was iets meer dan zeven maanden. De afgelopen drie jaar is de doorlooptijd steeds iets langer geworden. Oorzaken hiervoor zijn onder meer de toename van het aantal nieuwe zaken, capaciteitsproblemen en in 2020 ook de door de overheid

genomen coronamaatregelen waardoor een aantal zittingen moest worden verplaatst. De doorlooptijd is de tijd tussen de binnenkomst van een reguliere klacht bij de raad en de beslissing; zie onderstaand diagram.

gemiddelde doorlooptijden alle raden (in maanden)

3.1.3 Inhoud beslissingen

Gewone en bijzondere beslissingen

De raden behandelen vooral tuchtklachten die zijn ingediend door een klager of door de deken. In tabel 3.1.3.1 hieronder is vermeld hoe in 2020 in eerste aanleg door de raden van discipline is geoordeeld over die reguliere tuchtklachten ([artikel 48 Advocatenwet](#)). Daarnaast werden kleinere aantallen bijzondere zaken behandeld, zoals verzoeken om spoedschorsing, wraking en herziening. De beslissingen in die bijzondere zaken staan verderop, in tabel 3.1.3.2.

Tabel 3.1.3.1 Tuchtrechtelijke oordelen artikel 48 Advocatenwet

Oordeel artikel 48	Amsterdam	Arnhem- Leeuwarden	Den Haag	's-Hertogen- bosch	Totaal	% van totaal
ongegrond/niet-ontvankelijk	197	188	105	55	545	67,9 %
gegrond/geen maatregel	7	9	12	2	30	3,7 %
gegrond/waarschuwing	25	44	26	12	107	13,3 %
gegrond/berisping	13	24	16	8	61	7,6 %
gegrond/voorwaardelijke boete	0	0	0	0	0	0 %
gegrond/onvoorwaardelijke boete	0	0	0	0	0	0 %
gegrond/voorwaardelijke schorsing	3	9	8	3	23	2,9 %
gegrond/onvoorwaardelijke schorsing	1	10	7	5	23	2,9 %
gegrond/schrapping (aantal besl.)	2	2	4	6	14	1,7 %
Totaal	248	286	178	91	803	100%
<i>waarvan gegrond:</i>	51	98	73	36	258	32,1%
<i>aantal door raad van discipline geschrapte advocaten</i>	1	2	2	4	9	
<i>(voorw.) geldboete naast andere maatregel</i>	0	1	0	0	1	

In de tabel worden onder 'ongegrond/niet-ontvankelijk' begrepen:

- 1. aantal voorzittersbeslissingen (kennelijk ongegrond en/of (kennelijk) niet-ontvankelijk) waartegen geen verzet is ingesteld: 235*
- 2. aantal voorzittersbeslissingen waartegen verzet is ingesteld: 182*
- 3. aantal verzetbeslissingen dat ongegrond of niet-ontvankelijk is verklaard: 159*
- 4. aantal verzetbeslissingen waarbij het verzet gegrond is verklaard, maar waarbij de klacht vervolgens ongegrond of niet-ontvankelijk is verklaard: 8*
- 5. aantal verzetbeslissingen waarbij zowel het verzet als de klacht gegrond is verklaard: 9*

Onder 'gegrond' worden ook begrepen de beslissingen waarin een klacht voor een deel gegrond en voor een deel ongegrond wordt verklaard.

In het cijfer 'gegrond/voorwaardelijke schorsing' zitten alleen de geheel voorwaardelijke schorsingen. De onvoorwaardelijke schorsingen waarvan een deel voorwaardelijk is opgelegd, vallen in de categorie 'gegrond/onvoorwaardelijke schorsing.'

Een geldboete wordt vaak samen met een andere maatregel opgelegd. In dat geval is de boetebeslissing vermeld in de onderste regel van de tabel: 'geldboete naast maatregel'. In 2020 is in één zaak een geldboete samen met een andere maatregel opgelegd.

Het cijfer 'aantal door raad van discipline geschrapte advocaten' geeft het aantal advocaten weer dat door een raad van discipline in 2020 van het tableau is geschrapt. In 2020 zijn er 9 advocaten van het tableau geschrapt.

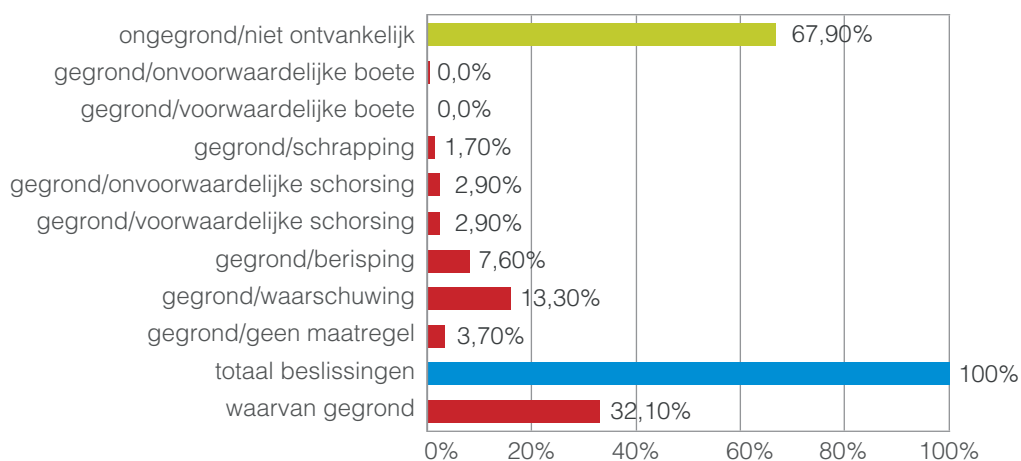
De meeste oordelen in tabel 3.1.3.1 zijn inmiddels onherroepelijk; enkele zijn inmiddels in hoger beroep vernietigd (wat soms leidt tot een lichtere of zwaardere maatregel) of zijn nog niet onherroepelijk omdat het hoger beroep nog loopt.

Tegen ongeveer een derde van de beslissingen van de raden wordt hoger beroep ingesteld. In 2020 heeft het hof van discipline 87 beslissingen van de raden van discipline in geheel of overwegende mate bekrachtigd en 70 raadsbeslissingen in geheel of overwegende mate vernietigd. Met die kanttekeningen kan over de oordelen van de raden in onderstaande tabel het volgende worden opgemerkt.

Gegronnd/ongegronnd

In 2020 was ongeveer een derde van de klachten (gedeeltelijk) gegronnd. Van de 803 tuchtrechtelijke oordelen die de raden van discipline in 2020 op grond van artikel 48 Advocatenwet gaven, luidden er 545 ongegronnd of niet-ontvankelijk. De resterende 258 klachten waren gegronnd.

Oordelen 2020

Lichte/zware maatregelen

Uit tabel 3.1.3.1 en het staafdiagram blijkt verder het volgende. Het totale aantal van 803 (in 2019: 882) tuchtrechtelijke oordelen was naar inhoud als volgt verdeeld: 67,9% ongegrond of niet-ontvankelijk, 3,7% gegrond zonder maatregel, 13,3% waarschuwing, 7,6% berisping, 2,9% voorwaardelijke schorsing, 2,9% onvoorwaardelijke schorsing, 1,7% schrapping. De raden legden in 2020 één keer een voorwaardelijke geldboete samen met een andere maatregel op.

Deze percentages waren in vorige jaren globaal hetzelfde, dus er is in 2020 niet beduidend zwaarder of lichter gestraft.

Zolang er overigens nog hoger beroep mogelijk of aanhangig is, gaan door een raad opgelegde maatregelen nog niet in. In hoofdstuk 4 staan schorsingen en schrappingen die in 2020 onherroepelijk zijn geworden.

Het aantal schrappingsbeslissingen is van 13 (over 11 advocaten) in 2019 naar 14 (over 14 advocaten) in 2020 gegaan. Deze aantallen fluctueren nogal per jaar en het gaat om te kleine aantallen om er conclusies over trends aan te kunnen verbinden.

Niet alle zaken worden overigens afgedaan met een tuchtrechtelijk oordeel. Sommige klachtzaken eindigen op andere wijze, zoals door intrekking van de klacht of verwijzing. Dit verklaart het verschil tussen het totaal aantal tuchtrechtelijke oordelen in tabel 3.1.3.1 en het totaal aantal afgedane zaken in tabel 3.1.2.

Overigens kan bij uitzondering een afgedane zaak twee maatregelen bevatten, namelijk als de geldboete samen met een andere maatregel wordt opgelegd. Zie paragraaf 2.2 voor de verschillende maatregelen die de tuchtrechter kan opleggen.

Let op: de tabellen in deze paragraaf bevatten de in 2020 door de raden gegeven beslissingen; sommige zijn nog niet definitief omdat er nog hoger beroep openstaat of loopt.

Naast de in tabel 3.1.3.1 vermelde oordelen over tuchtklachten hebben raden en voorzitters ook nog andere beslissingen genomen, bijvoorbeeld op verzoeken van de deken om een ordemaatregel vanwege onbehoorlijke praktijkuitoefening (artikel 60b) of op wrakingsverzoeken. Van de bijzondere beslissingen zijn de aantallen vermeld in tabel 3.1.3.2.

Tabel 3.1.3.2 Bijzondere beslissingen

Bijzondere beslissingen 2020	Amsterdam	Arnhem- Leeuwarden	Den Haag	's-Hertogen- bosch	Totaal 2020
Tenuitvoerlegging voorwaardelijke schorsing	0	0	0	1	1
Wrakingsverzoek ongegrond/ niet-ontvankelijk	7	0	3	1	11
Wrakingsverzoek toegewezen	0	0	0	0	0
Herzieningsverzoek afgewezen	0	1	0	0	1
Herzieningsverzoek toegewezen	0	0	0	0	0
Verzoek art. 60ab afgewezen	0	0	0	1	1
60ab toegewezen (schorsing en/of voorlopige voorziening)	0	0	0	1	1
Verzoek art. 60b afgewezen	0	0	0	0	0
60b toegewezen (schorsing onbepaalde tijd en/of voorziening)	1	0	0	0	1

Bezwaren en verzoeken ingediend door deken

De tuchtrechtelijke oordelen in tabel 3.1.3.1 zijn door de raden van discipline gegeven over óf een klacht van een belanghebbende óf een dekenbezwaar (zie ook par. 2.1). In 2020 beslisten de raden 58 keer op een dekenbezwaar. Een daarvan werd ongegrond of niet-ontvankelijk verklaard, de overige 57 waren (gedeeltelijk) gegrond. In 2019 ging het om 39 dekenbezwaren waarvan er 38 (gedeeltelijk) gegrond zijn verklaard, dus hier is wel sprake van een lichte stijging. De stijging van het aantal dekenbezwaren wordt veroorzaakt door de professionalisering van het toezicht door de dekens.

Verder dienden de dekens bij de raden nog bijzondere verzoeken in, bijvoorbeeld om spoedschorsing van een zieke of gedetineerde advocaat. In tabel 3.1.3.2 is te zien dat de raden daarop als volgt beslisten:

- twee beslissingen op grond van artikel 60ab ('tucht-kortgeding'): een toegewezen, een afgewezen;
- één beslissing op grond van artikel 60b (ordemaatregel) waarbij het verzoek van de deken is toegewezen;
- één last tot tenuitvoerlegging van een eerder voorwaardelijk opgelegde schorsing.

In 2019 wezen de raden drie 60ab-verzoeken en één 60b-verzoek toe en gaven zij één last tot tenuitvoerlegging.

Over de aard van de bijzondere procedures op grond van de artikelen 60ab en 60b Advocatenwet kunt u meer lezen in paragraaf 2.2.

1,45% advocaten op vingers getikt

Al met al werd op 17.964 Nederlandse advocaten in 2020 (258+1+1=) 260 keer ingegrepen door de tuchtrechter in eerste aanleg. Dit betekent dus dat 1,45% van de advocaten in 2020 tuchtrechtelijk is veroordeeld. Dat is iets minder dan in 2019 toen 1,65% van de advocaten tuchtrechtelijk werd veroordeeld.

3.1.4 Aard van de gegronde klachten

Waar gaan de klachten meestal over? Een aantal bijzondere categorieën van gegronde klachten wordt afzonderlijk geregistreerd; die staan vermeld in onderstaande tabel 3.1.4.1.

Let op: het totaalcijfer is niet gelijk aan het totaal aantal gegronde verklaarde klachten. Veel gegronde klachten vallen immers in geen van deze categorieën. Bovendien kan een klacht in meerdere categorieën vallen. In één beslissing van een raad van discipline wordt vaak op meer klachtonderdelen beslist.

Tabel 3.1.4.1 Aard van de gegronde klachten

Aard van de gegronde klacht	Amsterdam	Arnhem- Leeuwarden	Den Haag	's-Hertogen- bosch	Totaal
hoofdstuk 6 Verordening op de advocatuur (derdengelden, contanten, etc.)	1	2	0	0	3
Gedragsregels 17-19 (declareren etc.)	9	13	4	1	27
Toevoegingsperikelen	4	4	3	1	12
Gedragsregel 15 (belangenconflict)	2	5	0	2	9
Opleidingspunten	0	0	0	0	0
Geheimhouding	1	2	0	1	4
Communicatie met de cliënt	22	20	10	3	55
Beroepsaansprakelijkheidsverzekering	0	0	0	2	2
Prestatie onder de maat	19	36	17	5	77
Inachtneming zorg ten opzichte van de wederpartij;					
- algemeen	9	6	3	2	20
- bewust onjuiste informatie verstrekken	4	2	1	0	7
- grievende uitlatingen en dreigementen	6	1	1	2	10
- confraternele correspondentie	0	0	0	0	0
- regels over de juridische strijd	3	1	0	0	4
- vrijheid van of ruimte van handelen	0	9	0	3	12
- belangenverstremgeling	2	1	0	1	6

Kunnen uit deze cijfers conclusies worden getrokken over de ontwikkeling van de kwaliteit van de advocatuur? Dat is lastig. Omdat de aantallen per jaar nogal fluctueren en het per categorie gaat om kleine aantallen lijken uit deze cijfers geen betrouwbare conclusies over trends te kunnen worden getrokken. Wel is duidelijk dat ook in 2020 de meeste gegronde klachten vielen in de categorie 'Prestatie onder de maat', gevolgd door de klachten over 'Communicatie met de cliënt'. Vergeleken daarbij werd over financiële en diverse andere onderwerpen, net zoals in 2019, (veel) minder geklaagd.

Uit de volgende tabel (3.1.4.2) blijkt dat verreweg het meest werd geklaagd over de eigen advocaat respectievelijk de advocaat van de wederpartij.

Tabel 3.1.4.2 Over welke partij wordt geklaagd

Beslissingen 2020 over	Amsterdam	Arnhem-Leeuwarden	Den Haag	's-Hertogenbosch	Totaal
eigen advocaat	43	72	39	28	182
advocaat wederpartij	28	50	24	14	116
advocaten onderling	0	9	3	5	17
klachten van derden	5	0	0	2	7
varia	6	4	2	1	13
klacht van de deken	9	26	22	8	65
klacht tegen de deken	0	1	0	0	1

De meeste klachten gaan over het brede gebied van het civiele (burgerlijk) recht. Daaronder vallen de volgende categorieën: arbeidsrecht, BOPZ, civiel-overig, curator + faillissementsrecht, familierecht, huurrecht, insolventierecht-overig, letselschade, nalatenschap/erfrecht en ondernemingsrecht. Op de tweede plaats staat tuchtrecht, gevolgd door strafrecht. Zie onderstaande tabel 3.1.4.3.

Tabel 3.1.4.3 Rechtsgebieden klachten

Rechtsgebied in 2020	Totaal
Arbeidsrecht	13
Bestuursrecht	7
BOPZ	0
Civiel-overig	74
Curator + Faillissementsrecht	6
Familierecht	70
Huurrecht	7
Insolventierecht	1
Letselschade	5
Nalatenschap / erfrecht	5
Ondernemingsrecht	5
Strafrecht	18
Tuchtrecht	22
Vreemdelingenrecht	2

Tot slot blijkt uit tabel 3.1.4.4 dat net zoals in voorgaande jaren het grootste deel van de klachten wordt ingediend door burgers, op grote afstand gevolgd door advocaten en bedrijven.

Tabel 3.1.4.4 Hoedanigheid klager

Hoedanigheid klager in 2020	Totaal
Advocaat	45
Bedrijf	37
Burger	259
Burger en advocaat	5
Niet geregistreerd	56

3.2 Hof van Discipline

3.2.1 Aantal zaken

	ingekomen		afgedaan		in behandeling	
	2020	2019	2020	2019	eind 2020	2019
Hof van Discipline	326	357	385	339 ¹	97	147 ²

Het aantal ingekomen zaken is in 2020 ten opzichte van eerdere jaren gedaald (2020: 326, 2019: 357, 2018: 369 en 2017: 357). In de begroting 2020 is rekening gehouden met een instroom van 360 zaken. Het aantal afgedane zaken is toegenomen (2020: 385, 2019: 339, 2018: 321, 2017: 360). In de begroting 2020 is rekening gehouden met het afdoen van 360 zaken.

De lagere instroom van zaken bij het hof van discipline lijkt een tijdelijke teruggang te zijn. Terwijl de instroom van zaken bij het hof van discipline in 2020 is gedaald van 357 naar 326 (afname van 7%) laat de totale instroom van zaken (de vier raden en het hof van discipline) juist een toename zien van 1194 in 2019 naar 1319 in 2020 (toename van 10%). De verwachting is dat de verhoogde instroom bij de raden van discipline op de langere termijn uiteindelijk eenzelfde instroom bij het hof van discipline zal opleveren als in de voorbije jaren (circa 360 zaken).

De doorlooptijd van een procedure bij het hof van discipline was in 2020 gemiddeld iets meer dan zeven maanden (was in 2019 zeven maanden). Het hof van discipline heeft in 2020 maatregelen ingezet om deze doorlooptijd voor het hof van discipline weer terug te brengen van zeven naar zes maanden. In 2020 heeft ook het hof van discipline echter moeten dealen met de beperkende maatregelen die nodig waren om de Coronavirus-uitbraak te beteugelen. In de periode 15 maart tot 1 juni 2020 konden om deze reden in totaal negen geplande fysieke zittingen geen doorgang vinden. Vanaf het moment (begin juni 2020) dat er weer fysieke zittingen gehouden konden worden, zijn deze ook weer gehouden. Het gevolg hiervan is wel dat de gemiddelde doorlooptijd eind 2020 iets meer dan zeven maanden is geworden. De verwachting is dat in 2021 de doelstelling wel zal worden gehaald.

1 In het jaarverslag 2019 is abusievelijk vermeld dat het hof van discipline 353 zaken heeft afgedaan. Het waren er 339.

2 In het jaarverslag 2019 is abusievelijk vermeld dat het hof van discipline op 31 december 2019 nog 107 zaken in behandeling had. Het waren er toen 147.

3.2.2 Herkomst hoger beroepszaken per raad van discipline³

Raad van Discipline	2020	2019
Amsterdam	55	68
Den Haag	38	58
Arnhem-Leeuwarden	58	64
's-Hertogenbosch	33	57
Totaal	184	247

Zoals vermeld in paragraaf 3.1 houdt het merendeel van het totaal aantal advocaten in Nederland per 1 januari 2021 (17.964) kantoor in het ressort Amsterdam (6728), gevolgd door Arnhem-Leeuwarden (4401), Den Haag (3984) en 's-Hertogenbosch (2851).

3.2.3 Inhoud beslissingen

Als hoger beroep wordt ingesteld tegen een tuchtrechtelijk oordeel van een raad van discipline wordt de oorspronkelijke klacht of het dekenbezwaar door het hof van discipline al dan niet gegrond/niet ontvankelijk verklaard. De uitkomsten in hoger beroep staan in onderstaande tabel.

Zoals ook is opgemerkt in 3.1.3 worden niet alle zaken afgedaan met een oordeel van de tuchtrechter; sommige klachtzaken in hoger beroep eindigen op andere wijze, zoals door intrekking van het hoger beroep. Bovendien beslist het hof van discipline in een aantal gevallen in eerste en enige instantie, bijvoorbeeld bij verwijzingen naar een andere raad van discipline of deken, beklagzaken op grond van artikel 13 Advocatenwet, toezichtzaken op grond van de artikelen 4, 5 en 9 Advocatenwet. Dit verklaart waarom het totaal aantal oordelen in onderstaande tabel lager ligt dan het totaal aantal afgedane zaken in tabel 3.2.1.

³ Het verschil tussen het totaal aantal van de raden van discipline afkomstige zaken en de bij het hof van discipline nieuw ingekomen zaken wordt verklaard door dat het hof van discipline naast tuchtzaken in hoger beroep ook toezichttaken heeft (zie 3.2.3).

Tabel 3.2.3.1 Tuchtrechtelijke oordelen

	2020	2019
Ongegrond / niet-ontvankelijk	45	100
Gegronnd / geen maatregel	12	4
Gegronnd / waarschuwing	38	43
Gegronnd / berisping	26	8
Gegronnd / voorwaardelijke geldboete	0	0
Gegronnd / onvoorwaardelijke geldboete	0	0
Gegronnd / voorwaardelijke schorsing	5	2
Gegronnd / onvoorwaardelijke schorsing	18 ⁴	19
Gegronnd / schrapping	5 ⁵	4
Totaal	149	180

In 2020 zijn vijf klachten (gericht tegen medewerkers van de SOTA en/of tuchtrechters van het hof) binnengekomen op grond van de interne klachtenregeling, die (kennelijk) ongegrond of (kennelijk) niet ontvankelijk zijn verklaard. In 2019 waren dat zes klachten.

Er zijn in 2020 tien wrakingsverzoeken ingediend waarvan geen enkel verzoek gegrond is verklaard (2019: 7 wrakingsverzoeken, waarvan geen enkel verzoek gegrond is verklaard). Wel is er drie keer berust in de wraking.

Het hof van discipline heeft per 1 januari 2020 een herzieningsprotocol vastgesteld waarbij gronden die tot herziening kunnen leiden wat zijn uitgebreid. Met deze uitbreiding zijn die mogelijkheden meer gelijk getrokken met die bij andere wettelijke (appel)tuchtcolleges. De uitbreiding heeft geleid tot een toename van het aantal herzieningsverzoeken (2020: 28 herzieningsverzoeken waarvan 2 gegrond zijn verklaard; 2019: 9 waarvan 2 gegrond).

4 Bij drie van deze oordelen gaat het alleen om de bepaling van de ingangsdatum van de schorsing.

5 Bij een van deze oordelen gaat het alleen om de bepaling van de ingangsdatum van de schrapping.

Tot slot heeft het hof van discipline in 2020 in totaal 20 zogenoemde ‘stopbrieven’ verstuurd. Dit zijn brieven waarin wordt meegedeeld dat op herhaalde klachten, (verwijzings-, herzienings-, of wrakings-)verzoeken en aanverwante correspondentie niet meer zal worden gereageerd. Het gaat dan meestal om “veel klagers” die een zodanig beslag leggen op de capaciteit van de griffie dat dit in redelijkheid niet meer verantwoord is, gelet op de overige taken van het hof van discipline. Het hof heeft dit beleid gebaseerd op de richtlijn van de Nationale Ombudsman van 2013, https://www.nationaleombudsman.nl/system/files/infomateriaal/december_2013_-_verhaal_achter_de_klacht_nl_webversie_1.pdf.

Het hof is hier per medio 2019 mee gestart.

Tabel 3.2.3.2 Bijzondere beslissingen

	2020	2019
Interne klacht ((kennelijk) ongegrond / (kennelijk) niet-ontvankelijk)	5	6
Interne klacht (gegrond)	0	0
Wrakingsverzoek (ongegronnd / niet-ontvankelijk)	10	7
Wrakingsverzoek (gegrond)	0	0
Herzieningsverzoek ongegrond / niet-ontvankelijk	26	7
Herzieningsverzoek gegrond	2	2
Stopbrieven	21	7

Tabel 3.2.3.3 Spoedvoorzieningen

	2020	2019
60ab bekrachtigd	0	0
60ab vernietigd	0	0
60b bekrachtigd	0	0
60b vernietigd	0	0
60c	0	0
60ad bekrachtigd	0	0
60ad vernietigd	1	0

3.2.4 Aard gegronde klachten

Waar gaan de door het hof van discipline gegrond verklaarde klachten meestal over?

In de categorie *gegronde klacht over de eigen advocaat* gaan de klachten in de meeste gevallen over de kwaliteit van de dienstverlening, daarna over de communicatie met/bejegening van de cliënt en ten slotte over de informatieverschaffing aan of instemming van de cliënt.

In de categorie *'gegronde klacht over de advocaat van de wederpartij'* gaan de meeste klachten over de bejegening van de wederpartij (onjuiste stellingen poneren, grievende uitlatingen of dreigementen).

Gegronde dekenbezwaren hebben doorgaans betrekking op het (ruime) begrip 'wat in het algemeen niet betaamt, waaronder schending van de kernwaarden.

3.2.5 Bekrachtiging en vernietiging

In 2020 heeft het hof van discipline 210 beslissingen in hoger beroep gewezen, ingesteld tegen een beslissing van een raad van discipline.⁶ Een beslissing kan (geheel of gedeeltelijk) worden bekrachtigd, (geheel of gedeeltelijk) worden vernietigd of het beroep kan niet-ontvankelijk worden verklaard. In het laatste geval kan het hof geen inhoudelijk oordeel vellen over de klacht. Als een klacht in hoger beroep wordt ingetrokken terwijl de raad de klacht gegrond had bevonden, beoordeelt het hof of de zaak verder moet worden behandeld in het algemeen belang. Als dat niet het geval is, vernietigt het hof de beslissing van de raad en verstaat dat niet meer op de klacht behoeft te worden beslist.

	2020	2019
Bekrachtiging (geheel of in overwegende mate)	87	117
Vernietiging (geheel of in overwegende mate)	70	52
Hoger beroep niet-ontvankelijk	50	20
Klacht ingetrokken en hof van discipline verstaat dat niet meer behoeft te worden beslist	3	5
Totaal	210	193

Het hof van discipline heeft in 2020, net als in de jaren 2019, 2018 en 2017, meer beslissingen van de raad bekrachtigd dan vernietigd. Het aantal vernietigingen is in 2020 ten opzichte van 2019 gestegen.

⁶ Buiten dit aantal vallen onder meer de beslissingen die zijn genomen in de beklagzaken, wrakingen en herzieningen.

3.2.6 Dekenbezwaren

Het hof van discipline heeft in hoger beroep geoordeeld op vijftien dekenbezwaren. De uitkomsten van deze procedures waren als volgt.

	2020	2019
Bezwaar (geheel of gedeeltelijk) gegrond	15 ⁷	15
Bezwaar ongegrond	0	0
Bezwaar ingetrokken en hof verstaat dat niet meer behoeft te worden beslist	0	1

3.2.7 Dekenappellen

In 2020 heeft het hof van discipline, in tegenstelling tot in 2019, geen zaken behandeld waarin een lokale deken of de algemeen deken zelfstandig is tussengekomen en hoger beroep heeft ingesteld tegen een beslissing van de raad.

	2020	2019
Lokale deken	0	2
Algemeen deken	0	1

3.2.8 Klachten tegen advocaten die ook deken zijn

In 2020 is bij het hof van discipline vijf keer beroep ingesteld tegen een beslissing van een raad van discipline op een klacht tegen een advocaten die in zijn hoedanigheid van deken handelde. Daarvan was een klacht gegrond, een klacht ongegrond en drie klachten waren niet-ontvankelijk. Het verschil met 2019 ziet er als volgt uit:

	2020	2019
Klacht gegrond	1	0
Klacht ongegrond	1	2
Klacht of hoger beroep niet-ontvankelijk	3	2

7 Het hoger beroep is ingetrokken in twee zaken, maar het hof heeft in die zaak een beslissing gewezen om de ingangsdatum van de schorsing vast te stellen en een kostenveroordeling op te leggen aan verweerder.

3.2.9 Toezichtzaken

Naast hoger beroepsprocedures tegen beslissingen van raden op een tuchtklacht behandelt het hof van discipline ook zaken die verband houden met toezicht. In artikel 5 Advocatenwet-procedures gaat het om een beklag tegen de weigering van de raad van de plaatselijke orde van advocaten om een verzoek tot inschrijving als advocaat in behandeling te nemen. Artikel 8e Advocatenwet-procedures gaan over een beroep tegen de bijzondere schrapping door de raad van discipline van een advocaat die niet duurzaam en stelselmatig het advocatenberoep uitoefent. Artikel 9 Advocatenwet-procedures gaan over een beroep van een advocaat tegen de bijzondere schrapping door de raad van de plaatselijke orde van advocaten kort na beëdiging. In artikel 9j Advocatenwet-procedures gaat het om een beroep van een advocaat tegen de weigering door de secretaris van de algemene raad van de Nederlandse Orde van Advocaten tot aantekening op het tableau (het advocatenregister) als advocaat bij de Hoge Raad. In artikel 13 Advocatenwet-procedures gaat het om een beklag van een cliënt tegen een afwijzende beslissing van de lokale deken om een advocaat aan te wijzen.

In deze procedures heeft het hof als volgt beslist.

	2020	2019
Art. 5 gegrond	0	0
Art. 5 ongegrond / niet-ontvankelijk	5	3
Art. 8e gegrond	1	-
Art. 8e ongegrond	0	-
Art. 9 gegrond	0	0
Art. 9 ongegrond	0	0
Art. 9j gegrond	0	0
Art. 9j ongegrond / niet-ontvankelijk	1	0
Art. 13 gegrond	0	0
Art. 13 ongegrond / niet-ontvankelijk	37	23

Het aantal toezichtzaken waarin het hof van discipline een beslissing heeft genomen, is in 2020 gestegen van 26 beslissingen in 2019 naar 44 beslissingen in 2020.

Schorsingen en schrappingen

Om de door de tuchtrechter opgelegde zware maatregelen te verduidelijken, volgt hieronder een overzicht van de beslissingen van de raden (voor zover tegen die beslissingen geen hoger beroep is ingesteld) en het hof van discipline, waarin een schorsing of schrapping is opgelegd. Deze schorsingen en schrappingen zijn in 2020 onherroepelijk geworden. Bij de schorsingen gaat het hier om (deels) onvoorwaardelijke schorsingen op grond van artikel 48 Advocatenwet van maximaal een jaar. Het gaat om samenvattingen van de beslissingen. De volledige, geanonimiseerde, beslissingen vindt u op www.tuchtrecht.nl.

4.1 Onvoorwaardelijke schorsingen

Hof van Discipline, 4 december 2020, 200162D, ECLI:NL:TAHVD:2020:261
Dekenbezwaar. Maatregelappell. Het hof overweegt dat verweerster fundamenteel fout heeft gehandeld door een aangepaste brief overleggen aan de rechtbank. Verweerster heeft deze fout bovendien niet adequaat gecorrigeerd. Bij het hof heeft verweerster niettemin duidelijk inzicht getoond in de onjuistheid van haar handelen en is het hof ervan overtuigd geraakt dat het een eenmalige misstap van verweerster is geweest. Gelet hierop zal het hof het voorwaardelijke deel van de door de raad

opgelegde schorsing van twaalf weken opheffen van zes naar acht weken. Het hof oordeelt verweersters grief tegen de hoogte van de maatregel gegrond en vernietigt in zoverre de beslissing van de raad.

Hof van Discipline, 4 december 2020, 200044D en 200045D, ECLI:NL:TAHVD:2020:264

Dekenbezwaar tegen twee verweerders, waarvan tegen één van hen ook in diens hoedanigheid als bestuurder van de stichting derdengelden, alsmede tegen de overige bestuursleden van de stichting. Een cliënt van verweerders had voor zijn overlijden bijna 1 miljoen euro contant opgenomen van een Duitse bankrekening. Dit geldbedrag is na zijn overlijden op advies van verweerders op de derdengeldrekening van hun kantoor gestort.

Het dekenbezwaar houdt in dat verweerders tuchtrechtelijk verwijtbaar hebben gehandeld door: a) een contante storting aan te nemen zonder overleg met de deken voeren; b) geen rekening te houden met de gerechtvaardigde belangen van derden op het gestorte geldbedrag en d) te bankieren met derdengelden. Het hof acht deze klachtonderdelen gegrond. Er was sprake van een atypische situatie waarin een groot contant zwart geldbedrag centraal stond. Verweerders hebben dit probleem naar zich toegetrokken door te adviseren dit geldbedrag op de derdengeldrekening te storten. Verweerders hadden daarover, gelet op art. 6.27 Voda, overleg moeten voeren met de deken. Het woord 'betaling' in dat artikel moet niet zo beperkt worden opgevat dat een contante storting daarbuiten zou vallen. De derdengeldrekening heeft een waarborgfunctie: gelden blijven op de rekening in afwachting van de beantwoording van de vraag wie daarop aanspraak kan maken. Derden die deze aanspraak kunnen maken, mogen erop vertrouwen dat tot die tijd die geldbedragen blijven staan. Verweerders hebben in strijd daarmee betalingen gedaan aan hun kantoor, een BV en hun cliënte. Zij leggen daarmee de bijl aan de wortel van het instituut van de derdengeldrekening. Klachtonderdeel d) is ook gegrond ten aanzien van de verweerder in zijn hoedanigheid als bestuurder van de stichting derdengelden. Verweerders hebben de kernwaarde (financiële) integriteit geschonden. Het hof legt beide verweerders een gedeeltelijk voorwaardelijke schorsing op. Omdat door de deken geen onderzoek is gedaan naar de andere bestuurders van de stichting derdengelden bekrachtigt het hof de beslissing van de raad tot niet-ontvankelijkverklaring van de deken ten aanzien van deze bestuurders.

Raad van Discipline 's-Hertogenbosch, 26 november 2020, 20-364/DB/ZWB, ECLI:NL:TADRSHE:2020:102

Advocaat is ondanks herhaalde verzoeken niet overgegaan tot verdeling van de toevoegingsgelden met de voorgaande advocaat. Van een opvolgende advocaat mag worden verwacht, dat hij, indien sprake is van gefinancierde

rechtsbijstand, direct nadat de zaak is geëindigd en de toevoeging is gedeclareerd, een verdelingsvoorstel aan de voorgaande advocaat toezendt en, nadat daarover overeenstemming is bereikt, tot betaling van het aan de voorgaande advocaat toekomende gedeelte van de toevoeging overgaat. Advocaat heeft ook niet gereageerd op verzoeken van de deken om te reageren op de klacht over zijn nalatig handelen en is, zonder bericht, niet ter zitting van de tuchtrechter verschenen. De zaak staat bovendien niet op zichzelf. Aan de advocaat is eerder vanwege nalatig handelen een waarschuwing respectievelijk een voorwaardelijke schorsing van twee weken opgelegd. Klacht gegrond, schorsing vier weken, kostenveroordeling.

Raad van Discipline Arnhem-Leeuwarden, 23 november 2020, 19-571/AL/NN, ECLI:NL:TADRARL:2020:279

In een echtscheidingszaak heeft verweerder zowel klaagster als haar toenmalige echtgenoot bijgestaan. Op enig moment werd duidelijk dat de belangen van klaagster en haar toenmalige echtgenoot niet meer parallel liepen. Vanaf dat moment had verweerder klaagster dienen te adviseren om een eigen advocaat in de arm te nemen. Dat heeft verweerder niet gedaan. Hij is verder gegaan met het opstellen van het convenant dat uiteindelijk pas vier jaar later door beide partijen is ondertekend. Door op deze wijze te handelen, heeft verweerder Regel 15 van de gedragsregels 2018 geschonden en tuchtrechtelijk verwijtbaar gehandeld. De raad overweegt ook dat verweerder in strijd met de Voda en de gedragsregels klaagster geen opdrachtbevestiging heeft gestuurd en niet gesubsidieerde rechtsbijstand voor haar heeft aangevraagd. De raad is ten slotte van oordeel dat verweerder ook tuchtrechtelijk verwijtbaar heeft gehandeld omdat hij heeft verzuimd om klaagster een getekend exemplaar van het echtscheidingsconvenant te verstrekken, hij het echtscheidingsverzoek niet bij de rechtbank heeft ingediend, terwijl hij dat wel had toegezegd en hij in strijd met de wens van klaagster geen enkele alimentatieberekening heeft gemaakt. De raad is van oordeel dat verweerder ernstig verwijtbaar heeft gehandeld en houdt er rekening mee dat verweerder al vaker door de tuchtrechter is veroordeeld. De raad legt verweerder een schorsing van drie maanden op.

Hof van Discipline, 16 november 2020, 200128, ECLI:NL:TAHVD:2020:234

Met de raad is het hof van oordeel dat verweerder veel te lang heeft gewacht met het indienen van de toevoeging (klachtonderdeel a) en onbehoorlijk lang heeft gewacht met het toesturen van de gevraagde urenspecificatie die voor een verrekening nodig is waarmee de betaling aan klaagster onnodig is vertraagd (klachtonderdeel b). Anders dan verweerder betoogt, had klaagster, gelet op het voorgaande, goede redenen om zich over het verweerder verweten gedrag bij de deken te beklagen. De door verweerder geschetste gezondheidsproblemen, waarvan op de zitting bij het hof

duidelijk is geworden dat verweerder hierdoor in mei 2015 vier weken uit de running was, vormen geen toereikend argument om zijn handelwijze in de periode maart 2014 tot maart 2018 ook maar in enige mate te kunnen rechtvaardigen. Hetzelfde geldt voor de door verweerder aangevoerde onbekendheid met het behandelen van toevoegingszaken en de door hem genoemde problemen met zijn website waardoor hij geen kennis zou hebben genomen van e-mails van klaagster. Waar het gaat om de door de raad opgelegde maatregel ziet het hof aanleiding deze te wijzigen. Het hof acht daarom een schorsing in de uitoefening van de praktijk van zes weken waarvan vier voorwaardelijk op zijn plaats.

Hof van Discipline, 2 november 2020, 200149, ECLI:NL:TAHVD:2020:230

Klacht tegen advocaat. Beroep is beperkt tot de maatregel van schrapping die de raad heeft opgelegd. Verweerder heeft klager op diverse momenten tussen 2012 en 2017 laten weten dat een procedure nog liep, terwijl daarin in augustus 2012 een eindvonnis was geweest. Verweerder heeft tot in de procedure bij de raad onduidelijkheid laten bestaan over de gang van zaken in die zaak. Het hof matigt de maatregel en legt een schorsing voor de duur van 52 weken op waarvan 13 weken voorwaardelijk. Het hof slaat acht op de specifieke context van de persoonlijke relatie met klager en de druk die verweerder daarin heeft gevoeld en sluit niet uit dat de schending van kernwaarde integriteit tot deze context beperkt moet worden gezien. Verweerder heeft beginstappen in zelfinzicht gezet. Uit het tuchtrechtelijk verleden van verweerder blijkt niet van eerdere schendingen van de kernwaarde integriteit. Het hof legt als bijzondere voorwaarde op dat aan de deken wordt voorgelegd het plan van aanpak van de praktijkcoach en de ontwikkeling van het coachingstraject. Geen proceskostenveroordeling.

Hof van Discipline, 5 oktober 2020, 200098D en 200099D, ECLI:NL:TADRARL:2020:203

Hoger beroep tegen beslissing van de raad van discipline is niet ontvankelijk vanwege overschrijding van de termijn. Het hoger beroep is te laat ingesteld. Het hof van discipline bepaalt de ingangsdatum van de door de raad van discipline opgelegde onvoorwaardelijke schorsing van vier weken.

Raad van Discipline Arnhem-Leeuwarden, 20 oktober 2020, 19/739/AL/GLD, ECLI:NL:TADRARL:2020:229

De raad is van oordeel dat verweerder het verweer dat hij namens klager heeft gevoerd in een procedure over de verhoging van partneralimentatie niet, althans niet voldoende feitelijk, heeft onderbouwd. Het gevoerde verweer was niet adequaat en de kwaliteit van de dienstverlening daarmee ondermaats. Onder verantwoordelijkheid van verweerder is de beslissing van de rechtbank niet direct naar klager gestuurd. Verweerder heeft op dit

punt erkend dat hij een fout heeft gemaakt en heeft daarvoor ook zijn excuses gemaakt. Dit neemt niet weg dat verweerder ook in de nasleep van deze fout niet zorgvuldig heeft gehandeld. Het heeft te lang geduurd voordat hij contact opnam met klager en verweerder is niet voortvarend geweest bij het toesturen van het dossier aan de opvolgend advocaat die voor klager hoger beroep zou instellen. De raad concludeert dat kernwaarde deskundigheid in het geding is. De raad legt een schorsing op van acht weken. De raad heeft bij het bepalen van de maatregel in aanmerking genomen dat aan verweerder eerder de maatregel van een deels onvoorwaardelijke schorsing is opgelegd.

Hof van Discipline, 21 september 2020, 190330, ECLI:NL:TAHVD:2020:192

Klacht over de kwaliteit van de dienstverlening. Wederzijds appel. Verweerder heeft de voor klagers belangrijke informatie niet schriftelijk vastgelegd en gesteld noch gebleken is dat verweerder klagers adequaat heeft geïnformeerd over zijn eigen honorarium en de proceskosten. Ook voldeed het advies van verweerder van 9 mei 2016 niet aan de zorgvuldigheidseisen die van een redelijk bekwame en redelijke handelende advocaat in de gegeven omstandigheden mag worden verwacht. Verweerder heeft een uitgebreide antecedentenlijst. Het hof vernietigt de uitspraak van de raad waarin een schorsing is opgelegd in de uitoefening van de praktijk voor de duur van twaalf maanden waarvan zes maanden voorwaardelijk met een proeftijd van twee jaar. Het hof legt een schorsing in de uitoefening van de praktijk op voor de duur van 24 weken waarvan twaalf weken voorwaardelijk met een proeftijd van 2 jaar.

Raad van Discipline Den Haag, 21 september 2020, 20-331/DH/RO/D, ECLI:NL:TADRSGR:2020:150

Dekenbezwaar dat samenhangt met 20-330/DH/RO. Verweerder heeft verzuimd om binnen de vervaltermijn en procedure in te stellen na het ontslag op staande voet van zijn cliënt. Bij de deken en de raad heeft verweerder geprobeerd om feiten te verdraaien en de schuld bij klager te leggen. Gedeeltelijk onvoorwaardelijke schorsing.

Raad van Discipline Den Haag, 21 september 2020, 20-330/DH/RO, ECLI:NL:TADRSGR:2020:151

Klacht die samenhangt met dekenbezwaar 20-331/DH/RO/D. Klager heeft zich na zijn ontslag op staande voet gewend tot verweerder. Verweerder heeft verzuimd om binnen de vervaltermijn een procedure in te stellen. Gedeeltelijk onvoorwaardelijke schorsing.

Raad van Discipline 's-Hertogenbosch, 21 september 2020, 20-305/DB/ZWB, ECLI:NL:TADRSHE:2020:67

Advocaat volhardt, ondanks eerdere uitspraken van de tuchtrechter waarbij aan die advocaat tuchtrechtelijke maatregelen zijn opgelegd vanwege zijn opstelling jegens de deken, in zijn weigerachtige houding jegens de deken. Voor zover dit gedrag, zoals namens die advocaat naar voren is gebracht, al gelegen is in zijn gezondheidstoestand (hiervan is geen enkel bewijs aan de raad overgelegd) maakt dit het oordeel van de raad niet anders. Van een behoorlijk advocaat mag worden verwacht dat hij reageert op verzoeken van de deken om informatie en dat hij voor zover hij daartoe op grond van medische redenen niet in staat is, voor adequate vervanging zorgdraagt. Gegrond, schorsing twee weken, kostenveroordeling.

Hof van Discipline, 4 september 2020, 200103D, ECLI:NL:TAHVD:2020:179

Hoger beroep tegen gegrond verklaarde dekenklacht ingetrokken. Hof bepaalt ingangsdatum schorsing.

Hof van Discipline, 28 augustus 2020, 190306D, ECLI:NL:TAHVD:2020:163

Dekenbezwaar met 12 onderdelen over het handelen rondom het beheren van gelden op de derdengeldenrekening voor een failliet verklaarde cliënt. Schorsing voor de duur van 26 weken. Verweerder heeft in strijd met de Wwft, Vafi (nu: Voda) en gedragsregels gehandeld. Daarbij heeft verweerder de kernwaarden onafhankelijkheid en (financiële) integriteit diverse malen met voeten getreden. Verweerder heeft onvoldoende oog voor de zware verantwoordelijkheid van een advocaat een goede rechtsbedeling te bevorderen in het belang van zijn cliënt en in het openbaar belang. Verweerder is zich kennelijk onbewust van de verschillende financiële belangen die zijn betrokken bij het aangaan en uitvoeren van een opdracht en dat hij zelfstandig de grenzen bewaakt waar die uitvoering niet langer betamelijk is en te verantwoorden valt. Daarbij was verweerder tuchtrechter gedurende de periode waarin hij een deel van de verweten gedragingen heeft verricht, waardoor van hem een extra scherp oog voor de kernwaarden mocht worden verwacht. Wegens de ongegrondverklaring van twee onderdelen, matigt het hof de duur van de schorsing van 34 naar 26 weken, waarbij het voorwaardelijke deel achterwege wordt gelaten.

Herstelbeslissing, 31 augustus 2020, ECLI:NL:TAHVD:2020:176. Het hof heeft geen ingangsdatum bepaald voor de opgelegde schorsing in de beslissing inzake 190306D en herstelt dit in deze beslissing.

Hof van Discipline, 28 augustus 2020, 200073D, ECLI:NL:TAHVD:2020:162

Dekenbezwaar. Schending schorsingsvoorwaarden. Vast staat dat tijdens de schorsing van verweerder een dagvaarding onder zijn naam is uitgebracht

door zijn waarnemer en dat dit een advocatenhandeling is. Het was de verantwoordelijkheid van verweerder zijn kantoororganisatie zodanig in te richten en de medewerkers goed te instrueren dat de voorwaarden van zijn schorsing niet zouden worden geschonden. Dat door de waarnemer de schorsingsvoorwaarde is geschonden, moet aan verweerder worden toegerekend. Daarbij zijn geen alarmbellen afgegaan bij de kantoorgenoot, die de betekende dagvaarding in ontvangst heeft genomen. Verder mocht van verweerder verwacht worden dat hij na de afloop van zijn schorsing extra oplettend was toen hij kennis nam van de op zijn naam uitgebrachte dagvaarding. De deken is hiervan enkel bij toeval, door een klacht van de wederpartij, op de hoogte gekomen. Beroep faalt. Schorsing voor de duur van 6 weken.

Hof van Discipline, 24 juli 2020, 200104, ECLI:NL:TAHVD:2020:129

Appellant heeft zijn beroep ingetrokken. Het hof bepaalt de ingangsdatum van de schorsing.

Hof van Discipline, 6 juli 2020, 200032D, ECLI:NL:TAHVD:2020:122

Dekenbezwaar. Verweerder, advocaat, komt in beroep tegen de schorsing die de raad heeft opgelegd voor de duur van twee maanden. Het hof vernietigt deze beslissing en legt verweerder een schorsing op van dertien weken, waarvan zes weken voorwaardelijk met een proeftijd van twee jaren. Er is geen sprake van niet-ontvankelijkheid. De omstandigheid dat de deken in het voortraject geen reden had om zelfstandig een dekenbezwaar in te dienen en, nadat hij als deken de klacht heeft voortgezet, geen eigen klachten heeft geformuleerd, raken niet de zelfstandige bevoegdheid van de raad tot voortzetting van de klacht om redenen van algemeen belang. Het hof verklaart de klachtonderdelen gegrond. Door onoordeelkundig en buiten de opdracht van zijn cliënt te handelen heeft verweerder de kernwaarden deskundigheid en integriteit geschonden wat zwaar heeft te wegen. Nu verweerder de schade die hij aan de wederpartij heeft berokkend, heeft vergoed, kennelijk contacten heeft met de deken over verbetering van zijn praktijkvoering, ziet het hof aanleiding een deel van de schorsing, namelijk zes weken voorwaardelijk op te leggen.

Hof van Discipline, 6 juli 2020, 190266, ECLI:NL:TAHVD:2020:121

Klacht tegen de eigen advocaat. Verweerder, advocaat, gaat in hoger beroep tegen de maatregel van schorsing. Verweerder is het niet eens met de door de raad opgelegde maatregel van schorsing van vier weken. Het hof vernietigt de beslissing van de raad en legt verweerder een schorsing op voor de duur van dertien weken. Verweerder heeft de kernwaarden voor de advocatuur geschonden en het vertrouwen in de advocatuur ernstig beschadigd doordat hij klaagster in de procedure tegen haar verhuurder aan haar lot heeft

overgelaten en onaanvaardbare steken heeft laten vallen. Op de zitting heeft verweerder er geen blijk van gegeven de ernst hiervan in te zien, wat het hof zorgen baart. Verweerder heeft klaarblijkelijk niets geleerd van de eerdere tuchtrechtelijke veroordelingen en heeft er ook nu geen blijk van gegeven zich in te spannen om zijn gedrag te verbeteren. Dit valt hem zwaar aan te rekenen.

Hof van Discipline, 6 juli 2020, 190265, ECLI:NL:TAHVD:2020:120

Klacht tegen de advocaat van de wederpartij. Verweerder, advocaat, gaat in hoger beroep tegen de maatregel van schorsing. Hij is het niet eens met de door de raad opgelegde maatregel van schorsing van acht weken waarvan vier weken voorwaardelijk. Het hof vernietigt de beslissing van de raad en legt verweerder een schorsing op voor de duur van dertien weken onvoorwaardelijk. Verweerder heeft de kernwaarden voor de advocatuur geschonden en het vertrouwen in de advocatuur ernstig beschadigd doordat hij zonder gegronde reden zijn cliënte (ex-vrouw van klager) heeft geadviseerd de omgangsregeling met de minderjarige zoon van klager stop te zetten. Op de zitting heeft verweerder er geen blijk van gegeven de ernst hiervan in te zien, wat het hof zorgen baart. Verweerder heeft klaarblijkelijk niets geleerd van de eerdere tuchtrechtelijke veroordelingen en heeft er ook nu geen blijk van gegeven zich in te spannen om zijn gedrag te verbeteren. Dit valt hem zwaar aan te rekenen.

Hof van Discipline, 24 april 2020, 190207, ECLI:NL:TAHVD:2020:102

Verweerder heeft beroep ingesteld tegen de maatregel van schorsing die de raad hem heeft opgelegd. Nu verweerder zijn ingestelde beroep heeft ingetrokken en sprake is van een onherroepelijke beslissing van de raad waarbij de raad een deels onvoorwaardelijke en deels voorwaardelijke schorsing in de uitoefening van de praktijk heeft opgelegd. In lijn met de berichtgeving van de raad op grond van artikel 59 lid 1 Advocatenwet zal het hof grond van art. 56 lid 5 Advocatenwet de dag waarop de maatregel aanvangt bepalen op 1 mei 2020. Ter voorkoming van ieder misverstand is er aanleiding ook de ingangsdatum van de proeftijd in het kader van de door de raad opgelegde voorwaardelijke schorsing in de uitoefening van de praktijk te bepalen. Deze datum wordt bepaald op vandaag.

Raad van Discipline Arnhem-Leeuwarden, 6 april 2020, 19-364/AL/OV, ECLI:NL:TADRARL:2020:109

Verweerster werkt als Rechtsanwältin in Duitsland en heeft tot voor kort als EU-advocaat ook in Nederland gewerkt. Naar het oordeel van de raad is zij tekortgeschoten in de zorgplicht richting klager in zijn urgente geschil met een Duitse aannemer over door hem geleden schade aan zijn badkamer. Verweerster heeft naar het oordeel van de raad de zaak van klager onvoldoende

voortvarend behandeld, heeft daarover ook onvoldoende met hem gecommuniceerd en klager aan zijn lot overgelaten in zijn noodsituatie. Verweerster heeft klager maandenlang in onzekerheid gelaten over de vervolgstappen in zijn zaak, heeft allerlei verwachtingen bij hem gewekt maar is haar toezegging om de aannemer te gaan dagvaarden, niet nagekomen. Verweerster heeft geen zichtbaar resultaat voor klager bereikt toen zij zich als zijn advocaat terugtrok. Het ontbrak verweerster aan regie in de zaak van klager. Dit resulteert in een onvoorwaardelijke schorsing van verweerster voor 6 weken zodra zij weer in Nederland als advocaat werkzaam zal zijn.

Hof van Discipline, 30 maart 2020, 190229, ECLI:NL:TAHVD:2020:75

Klacht over eigen advocaat. Bij het hof heeft verweerder genoegzaam toegelicht dat de adviezen van verweerder aan klager in elkaars lijn liggen. De gestelde tegenstrijdigheid van die adviezen is door klager niet expliciet gemaakt. Tevens komt in beroep niet vast te staan dat door verweerder excessief is gedeclareerd. Dit is door klager onvoldoende toegelicht. Wel is verweerder onduidelijk geweest over zijn uurtarief en is hij niet transparant geweest over de oplopende advocaatkosten. Schorsing 2 weken, waarvan 1 week voorwaardelijk. Daarbij rekent het hof verweerder zwaar aan dat hij beslag heeft gelegd onder de wederpartij van klager ten laste van klager (een klachtonderdeel dat in beroep niet is voorgelegd aan het hof). Klacht gedeeltelijk gegrond.

Raad van Discipline Den Haag, 16 maart 2020, 19-744/DH/DH, ECLI:NL:TADRSGR:2020:60

Verweerder heeft de afspraken die hij met klager heeft gemaakt niet schriftelijk vastgelegd. Hij heeft verder zonder goede gronden contante betalingen in ontvangst genomen en zonder daarvoor facturen te sturen. De enige factuur die verweerder heeft gestuurd, komt niet overeen met de werkelijkheid. Daarnaast heeft verweerder een bedrag van € 700,- van klager in ontvangst genomen, maar niet besteed aan het beoogde doel (het raadplegen van een deskundige). Evenmin heeft verweerder dit bedrag aan klager teruggegeven. Verweerder heeft met dit alles op verschillende momenten niet integer gehandeld en een voor advocaten geldende kernwaarde geschonden. Daarnaast had verweerder een dossier dat hij moet doorsturen naar een opvolgend advocaat niet goed op orde, waardoor hij niet heeft gehandeld zoals dat een behoorlijk handelend advocaat betaamt. Dit alles geeft een zorgelijk beeld over de handelwijze van verweerder, met name omdat de gegrond verklaarde klachten vooral zien op zijn financiële integriteit. Schorsing voor de duur van vier weken, waarvan twee voorwaardelijk.

Hof van Discipline, 13 maart 2020, 190256, ECLI:NL:TAHVD:2020:54

Verweerder heeft nagelaten uiteen te zetten welke zaken hij voor klaagster zou behandelen en welke strategie zou worden ingezet. Verweerder heeft klaagster voorts onvoldoende op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen en is in zijn bijstand onvoldoende voortvarend geweest. Verweerder heeft de indruk gewekt dat hij de letselschadezaken adequaat en voortvarend zou oppakken, maar daar is geen sprake van geweest. Klaagster is daardoor benadeeld. Verweerder is daarmee op ernstige wijze tekortgeschoten in zijn bijstand en informatieverstrekking aan klaagster. Bekrachtiging beslissing raad, behoudens één klachtonderdeel, in zoverre vernietiging. Gedeeltelijk voorwaardelijke schorsing.

Proceskostenveroordeling volgens nieuwe afspraken per 1 maart 2020.

Hof van Discipline, 10 februari 2020, 190200, ECLI:NL:TAHVD:2020:40

Klacht curator over advocaat gefailleerde holding. Verweerder heeft een andere cliënt in de positie gebracht van bestuurder van de gefailleerde holding, zonder vooraf (de grootaandeelhouder van) de holding te waarschuwen voor de risico's gezien het strafrechtelijk verleden van de andere cliënt dat betrekking had op handelen in een eerdere rol van die cliënt bij een vorige werkgever. Verweerder heeft geen aantoonbare opdracht van de holding, maar wel werkzaamheden bij die holding in rekening gebracht terwijl de werkzaamheden vooral ten behoeve van derden zijn verricht. Verweerder heeft door zijn handelen de kernwaarden financiële integriteit en partijdigheid geschonden. Het hof verzwaart de maatregel die de raad heeft opgelegd tot een schorsing van 3 weken, waarvan 2 weken voorwaardelijk. Bekrachtiging beslissing raad, klacht gegrond.

Hof van Discipline, 10 februari 2020, 190199, ECLI:NL:TAHVD:2020:39

Klacht over eigen advocaat. Verweerder had niet mogen optreden als advocaat van klagers wegens een conflicterend belang met zijn andere cliënt. De opdracht van klagers aan verweerder hield in dat de andere cliënt met tussenkomst van verweerder tot bestuurder van de holding van klaagster zou worden benoemd. Verweerder heeft niet de juiste informatie en adviezen gegeven aan klagers, zijn cliënten, door hen niet te informeren over het strafrechtelijk verleden van de andere cliënt die juist zag op misbruik van een vergelijkbare bestuurderspositie bij dienst voormalig werkgever. Verweerder mocht in deze zaak dan ook niet als advocaat optreden nu het geven van deze informatie een schending van zijn geheimhoudingsplicht jegens de andere cliënt had meegebracht. Voorts had verweerder nimmer mede uit naam van klager een overeenkomst tot overdracht van aandelen mogen presenteren zonder dat de opdracht daartoe en de inhoud van die overeenkomst met klager waren geverifieerd en besproken. Het gebrek aan professionele distantie blijkt mede uit het feit dat verweerder zich vlak

daarvoor als bestuurder van de kopende partij (BV van de andere cliënt) had laten benoemen. Het handelen van verweerder getuigt van een te volgzame houding richting de andere cliënt en een ernstige verwaarlozing van de belangen van klagers als zijn cliënten. Door zijn handelen heeft verweerder de kernwaarden partijdigheid, vertrouwelijkheid en onafhankelijkheid geschonden. Het hof verzwaart de maatregel die de raad heeft opgelegd tot een schorsing van 6 weken, waarvan 4 weken voorwaardelijk. Bekrachtiging beslissing raad, klacht gegrond.

4.2 Schrappingen

Raad van Discipline Arnhem Leeuwarden, 2 november 2020, 17-889/AL/GLD, ECLI:NL:TADRARL:2020:277

In dit dekenbezwaar gaat het over het handelen van verweerder als faillissementscurator. De raad stelt dat verweerder als curator de failliete boedel bewust heeft benadeeld door mee te werken aan een verkoop en een doorverkoop van een zich in de failliete boedel bevindend pand waarbij hij zou profiteren van de winst die door de doorverkoop zou worden gemaakt. Tevens stelt de raad vast dat hij in ieder geval voor één cliënt valse declaraties heeft opgemaakt waarop de rekeningnummers van zijn eigen vennootschappen waren vermeld, waardoor de gelden naar zijn eigen bankrekening zijn overgemaakt in plaats van naar de rekening van het kantoor. De raad concludeert dat verweerder de integriteit in grove mate, meermalen en gedurende lange tijd heeft geschonden. Voor een advocaat die op een dergelijke manier kernwaarden met voeten treedt, is geen plaats in de advocatuur. De raad schrapt verweerder daarom van het tableau. Het gegeven dat verweerder zich al vrijwillig van het tableau had laten schrappen, staat aan het opleggen van deze maatregel niet in de weg.

Raad van Discipline 's-Hertogenbosch, 26 oktober 2020, 20-034/DB/LI/D, ECLI:NL:TADRSHE:2020:87

Advocaat is niet in het bezit van een adequate beroepsaansprakelijkheidsverzekering. Sprake van een dusdanig zorgelijke financiële situatie waardoor advocaat in behoorlijke praktijkuitoefening wordt belemmerd. Advocaat is, mede als gevolg van die zorgelijke financiële situatie, betrokken bij een grote hoeveelheid klachtzaken en bemiddelingsverzoeken aan de deken. Bezwaar gegrond. Schrapping. Kostenveroordeling.

**Hof van Discipline, 7 september 2020, 200076D,
ECLI:NL:TAHVD:2020:182**

Dekenbezwaar. De deken verwijt verweerder dat hij niet heeft gereageerd op meerdere verzoeken om zich te verweren tegen de klacht van de vereffenaar. De deken heeft voorts de klacht van de vereffenaar overgenomen indien en voor zover de vereffenaar daarin niet-ontvankelijk wordt verklaard (200075). Ontvankelijkheid Voor zover verweerder heeft aangevoerd dat de deken niet-ontvankelijk is, omdat hij (zijn voorganger) bekend was met de feitelijke gedragingen door indiening in 2014 van een eerdere klacht door de vorige vereffenaar, oordeelt het hof dat de deken inderdaad niet-ontvankelijk is op het punt van belangenverstrengeling, vanwege de verstrijking van de klachttermijn. Voor de overige klachtonderdelen gaat dit betoog niet op en is de deken wel degelijk ontvankelijk, omdat de verweten gedragingen eerst naderhand hebben plaatsgevonden.

- A. Niet reageren op de deken. Verweerder heeft erkend dat hij niet heeft gereageerd op de verzoeken van de deken en gesteld noch gebleken is dat sprake was van bijzondere omstandigheden. Gegrond. Aanbod tot getuigenverhoor/verwijzing naar werkzaamheden stagiair Het hof heeft het aanbod tot het horen van getuigen afgewezen omdat zij (twee kantoorgenoten, zijn advocaat-stagiair en een medewerker van een verzekeringsmaatschappij) slechts bevestigden dat behalve verweerder ook zijn advocaat-stagiair aan het onderhavige dossier heeft gewerkt, en dat is niet in geschil. Voor het overige is het aanbod te algemeen van aard en niet nader onderbouwd. Voor zover verweerder voor alle aansprakelijkheid verwijst naar zijn advocaat-stagiair, stelt het hof vast dat deze advocaat-stagiair bij het aannemen van de opdracht nog geen advocaat was, en onder verantwoordelijkheid en op aanwijzingen van verweerder werkte in een omvangrijke en complexe zaak. Uit het dossier blijkt dat verweerder nauw betrokken was en bleef bij de behandeling van de zaak. Het verzoek om de advocaat-stagiair en de cliënte te horen wijst het hof eveneens af, omdat het verzoek te algemeen geformuleerd is en het hof zich op grond van het voorliggende dossier en de verklaringen voldoende voorgelicht acht.
- B. Verkoop van woning. Verweerder was door de vereffenaar gemachtigd om een woning te verkopen maar hij heeft daarbij de financiële belangen van de cliënte heeft geschaad door de woning zonder deugdelijk advies en voor een te lage waarde te verkopen. Het dienaangaande verweer wordt verworpen.
- C. Auto Verweerder heeft bij de verkoop van een auto eveneens de financiële belangen van de cliënte geschaad door de auto pas na anderhalf jaar en voor een te laag bedrag te verkopen. Verweerder heeft verzuimd een afdoende verklaring te geven voor het op naam van zijn echtgenote zetten van de auto.

- D. Vaststellingsovereenkomst Verweerder heeft zijn cliënte een vso laten tekenen waarbij zij afstand deed van alle civiele aanspraken en het tuchtklachtrecht, terwijl de inhoud daarvan haar niet duidelijk was (omdat zij geen Nederlands spreekt en in Brazilië enkel de basisschool heeft afgerond). Het verweer dat de cliënte familieleden of kerkleden had kunnen raadplegen, verwerpt het hof en merkt dat aan als een bevestiging van de desinteresse bij verweerder.
- E. Declaraties Verweerder heeft aan zowel de cliënte als de nalatenschap deels dezelfde werkzaamheden gedeclareerd voor substantiële bedragen. Hij heeft minst genomen verzuimd om deze declaraties voor deze bedragen (in een omvangrijk en complex dossier) deugdelijk te controleren. Zijn verweer dat (inmiddels) de kantoordossiers ontbreken faalt, deze omstandigheid ligt in de risicosfeer van verweerder omdat hij gehouden is zorg te dragen voor zorgvuldige dossiervorming en bewaring van de dossiers. Uit de omstandigheid dat verweerder (ondanks het gestelde ontbreken van dossiers) een veelheid aan stukken heeft ingebracht, leidt het hof dat verweerder over meer stukken beschikt dan hij stelt. Maatregel Het hof komt gezien de ernst van de gegrond verklaarde bezwaaronderdelen tot de maatregel van schrapping. Verweerder heeft door zijn handelen de kernwaarden integriteit, onafhankelijk en partijdigheid met voeten getreden en daarvoor is geen plaats in de advocatuur.

Raad van Discipline Amsterdam, 24 augustus 2020, 20-324/A/A en 20-325/A/A/D, ECLI:NL:TADRAMS:2020:190

Klacht over eigen advocaat + dekenbezwaar. Schrapping + kostenveroordeling. Verweerder heeft in strijd gehandeld met artikel 46 Advocatenwet, Gedragsregel 18 lid 2 en artikel 6.27 Voda en het vertrouwen in de advocatuur geschaad door contante betalingen voor zijn werkzaamheden te aanvaarden terwijl aan klaagster een toevoeging was verleend, zonder dat daarvoor een rechtvaardiging bestond en zonder daarvoor een kwitantie af te geven. Daarnaast is verweerder tekortgeschoten in de zijn dienstverlening aan klaagster, heeft hij belangrijke afspraken en adviezen niet schriftelijk vastgelegd en is hij niet adequaat omgegaan met een (mogelijke) beroepsfout. Verweerder heeft voorts niet gereageerd op herhaalde verzoeken van de deken om inlichtingen te verschaffen. Gelet op de ernst van de aan verweerder gemaakte verwijten en zijn lange antecedentenlijst rijst voor de raad het beeld op van een advocaat die stelselmatig blijkt geeft zich onvoldoende bewust te zijn van voor de advocatuur elementaire beginselen en regelgeving en zich onvoldoende rekenschap te geven van de belangen die met deze regelgeving worden gediend. Bij dit verwijtbaar handelen en/of nalaten worden belangen van rechtzoekenden geschonden en geeft verweerder bij voortduring blijk de zorg voor de cliënt niet te kunnen

betrachten. Ter zitting heeft verweerder er geen blijk van gegeven inzicht te hebben in zijn eigen handelen.

Hof van Discipline, 24 augustus 2020, 200063D, ECLI:NL:TAHVD:2020:155

Klacht van de deken tegen een advocaat. De raad heeft een maatregel van schrapping opgelegd. Verweerder is in hoger beroep gegaan en heeft daarna zijn hoger beroep ingetrokken. Verweerder heeft zich in mei jl. laten schrappen van het tableau. Het hof stelt vast dat advocaten die niet meer als zodanig overeenkomstig art. 1 lid 1 Advocatenwet zijn ingeschreven, onderworpen blijven aan tuchtrechtspraak ter zake van enig handelen en nalaten gedurende de tijd dat zij ingeschreven waren. Het hof stelt vast dat met de intrekking de beslissing van de raad onherroepelijk is geworden.

Raad van Discipline 's-Hertogenbosch, 27 januari 2020, 19-498/DB/ZWB en 19-499/DB/ZWB, ECLI:NL:TADRSHE:2020:10

en

Raad van Discipline 's-Hertogenbosch, 27 januari 2020, 19-500/DB/ZWB/D, ECLI:NL:TADRSHE:2020:11

Dekenbezwaren. Verweerder heeft tuchtrechtelijk verwijtbaar gehandeld door meegenomen dossier niet naar behoren financieel af te wikkelen met zijn voormalige kantoor, door valselijk facturen op te maken en door voor een cliënt te gaan optreden tegen zijn voormalige kantoor in een procedure die ging over een door hem zelf in een zaak van die cliënt gemaakte beroepsfout en door een door een door die cliënt ingediend wrakingsverzoek achteraf te ondertekenen terwijl hij zich reeds als advocaat uit de procedure had onttrokken. Schending kernwaarden (financiële) integriteit en onafhankelijkheid. Deels gegrond. Schrapping.

Hof van Discipline, 24 januari 2020, 190173, ECLI:NL:TAHVD:2020:27

en

Hof van Discipline, 24 januari 2020, 190172, ECLI:NL:TAHVD:2020:26

Klachten tegen verweester als advocaat van klaagster en tegen verweester als advocaat van de wederpartij. Verweester zou tuchtrechtelijk verwijtbaar hebben gehandeld doordat zij klaagster niet goed heeft bijgestaan. Meer specifiek geeft klaagster aan dat verweester haar belangen zwaar heeft verwaarloosd, haar willens en wetens op het verkeerde been heeft gezet en de rechtbank in haar leugens heeft betrokken. Als advocaat van de wederpartij zou verweester zich onbehoorlijk en onbetamelijk hebben gedragen tegenover klaagster. Verweesters beroep is gericht tegen de hoogte van de opgelegde maatregel door de raad, te weten schrapping van het tableau. Verweester heeft het hof er niet van kunnen overtuigen dat zij haar kantoorpraktijk inmiddels op orde heeft en dat het risico op herhaling niet meer aanwezig is. Verweester schroomt niet om in strijd met de waarheid mededelingen te doen aan cliënten en derden, teneinde haar eigen

nalatigheid en/of gebrek aan deskundigheid te verbloemen. Bovendien is gebleken dat verweerster tijdens de mondelinge behandeling bij de raad in 2019 opnieuw onware mededelingen heeft gedaan. Met de raad is het hof dan ook van oordeel dat verweerster, mede gelet op haar tuchtrechtelijke verleden, een patroon laat zien van zorgwekkende gedragingen waarmee zij de kernwaarden integriteit en vakkundigheid schendt en cliënten en derden dupeert. Niet valt in te zien hoe het voorgestelde coachingstraject in dit stadium en in deze omstandigheden soelaas zou kunnen bieden. Bekrachtiging beslissing van de raad, bekrachtiging schrapping.

4.3 Schrapping op grond van artikel 8e Advocatenwet

Hof van Discipline, 20 april 2020, 190233, ECLI:NL:TAHVD:2020:101

Verzoek van de Raad van Orde van Advocaten op grond van artikel 8e Advocatenwet tot schrapping van een advocaat wegens het niet meer stelselmatig en langdurig uitoefenen van het beroep van advocaat. Artikel 12 lid 5 Advocatenwet is niet van toepassing. Verweerder is al geruime tijd niet meer aan het werk(arbeidsongeschikt) en voert al meer dan vijf jaar geen praktijk meer. Het hof oordeelt dat artikel 8e Advocatenwet van toepassing is en dat gezien de langdurige periode dat verweerder niet meer in staat is zijn praktijk uit te voeren, verweerder bij gebrek aan nadere gegevens niet meer in staat kan worden geacht op voldoende niveau invulling te geven aan zijn praktijk. In tegenstelling tot wat verweerder heeft aangevoerd, rust op de Raad van de Orde niet de verplichting te onderzoeken of verweerder daadwerkelijk nog in staat kan worden geacht het vak uit te oefenen als hij dit al 5 jaar feitelijk niet meer gedaan heeft. Verweerder heeft onvoldoende belang bij het voeren van de titel 'advocaat' en het beschikken over de bijzondere positie die daarbij hoort, enkel op basis van zijn staat van dienst als sociaal advocaat en het feit dat verweerder zeer gehecht is aan die titel. Beroep van verweerder is ongegrond en de beslissing van de raad wordt bekrachtigd.

Samenstelling colleges in 2020

Hof van Discipline

Naam

mr. T. Zuidema
mr. A.M.J.G. van Amsterdam
mr. J. Blokland
mr. P.M.A. de Groot-van Dijken
mr. J.D. Streefkerk
mr. T.H. Tanja-van den Broek

mr. G. Creutzberg
mr. A.R. Sturhoofd
mr. P. Wessels
mr. V. Wolting

mr. A.J.M.E. Arpeau
mr. M.P.C.J. van Bavel
mr. W.F. Boele

Functie

Voorzitter
Plv. voorzitter
Plv. voorzitter
Plv. voorzitter
Plv. voorzitter
Plv. voorzitter

Kroonlid
Kroonlid
Kroonlid per 1 februari 2020
Kroonlid per 1 februari 2020

Plv. kroonlid tot 28 januari 2020
Plv. kroonlid
Plv. kroonlid

mr. A.D.R.M. Boumans	Plv. kroonlid
mr. P.T. Gründemann	Plv. kroonlid
mr. A.D. Kiers-Becking	Plv. kroonlid tot 31 december 2020
mr. H. van Loo	Plv. kroonlid tot 31 december 2020
mr. A.J. Louter	Plv. kroonlid
mr. E.J. Numann	Plv. kroonlid tot 6 september 2020
mr. J.M. Rowel-van der Linde	Plv. kroonlid
mr. W.A.M. van Schendel	Plv. kroonlid tot 28 augustus 2020
mr. T.E. van der Spoel	Plv. kroonlid
mr. R. Verkijk	Plv. kroonlid
mr. M.A. Wabeke	Plv. kroonlid
mr. M.L. Weerkamp	Plv. kroonlid
mr. J.H. Brouwer	Lid-advocaat
mr. E.C. Gelok	Lid-advocaat per 1 april 2020
mr. E.L. Pasma	Lid-advocaat
mr. C.A.M.J. Raymakers	Lid-advocaat
mr. L. Ritzema	Lid-advocaat tot 1 juni 2020
mr. J.E. Soeharno	Lid-advocaat per 1 april 2020
mr. J.M. Atema	Plv. lid-advocaat
mr. P.J.G. van den Boom	Plv. lid-advocaat
mr. R.H. Broekhuijsen	Plv. lid-advocaat
mr. G.J.K. Elsen	Plv. lid-advocaat
mr. G.C. Endedijk	Plv. lid-advocaat
mr. I.P.A. van Heijst	Plv. lid-advocaat
mr. J. Italianer	Plv. lid-advocaat
mr. L.H. Rammeloo	Plv. lid-advocaat
mr. H.J.P. Robers	Plv. lid-advocaat
mr. J.A. Schaap	Plv. lid-advocaat
mr. G.J.L.F. Schakenraad	Plv. lid-advocaat
mr. R.N.E. Visser	Plv. lid-advocaat
mr. A.A.H. Zegers	Plv. lid-advocaat

Raad van Discipline Amsterdam

(arrondissementen Amsterdam en Noord-Holland)

Naam

mw. mr. Q.R.M. Falger
mw. mr. J.H. Dubois
mw. mr. C. Kraak
mr. E.J. van der Molen
mw. mr. D.H. Steenmetser-Bakker
mw. mr. P.M. Wamsteker

Functie

Voorzitter
Plv. Voorzitter per 1 februari 2020
Plv. voorzitter
Plv. voorzitter
Plv. voorzitter tot 1 februari 2020
Plv. voorzitter

mw. mr. E.C. Gelok
mr. D. Horeman
mw. mr. A.S. Kamphuis
mr. P. van Lingen
mr. R. Lonterman
mw. mr. E.M.J. van Nieuwenhuizen
mr. C.C. Oberman
mr. H.B. de Regt
mw. mr. S. Wieberdink
mr. C. Wiggers

Lid-advocaat tot 1 april 2020
Lid-advocaat
Lid-advocaat
Lid-advocaat
Lid-advocaat
Lid-advocaat
Lid-advocaat
Lid-advocaat
Lid-advocaat
Lid-advocaat

mw. mr. S. van Andel
mw. mr. M. Bootsma
mr. A. de Groot
mr. G. Kaaij
mr. H.C.M.J. Karskens
mw. mr. M. Middeldorp
mw. mr. E.J.M. van Rijckevorsel-Teeuwen
mr. M.W. Schüller
mr. K. Straathof

Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat

mw. mr. S. van Excel
mw. mr. P.J. Verdam
mw. mr. A.E. van Oost
mw. mr. N.M.K. Damen
mw. mr. C.C. Horrevorts

Griffier
Plv. griffier
Plv. griffier van de raden
Zittingsgriffier
Zittingsgriffier

Raad van Discipline Arnhem-Leeuwarden

(arrondissementen Gelderland, Overijssel, Midden-Nederland en Noord-Nederland)

Naam

mr. J.U.M. van der Werff
mw. mr. A.R. Creutzberg
mr. A.H.M. Dölle
mw. mr. K.H.A. Heenk
mr. M.F.J.N. van Osch
mr. O.P. van Tricht
mr. J.R. Veerman
mr. A.E. Zweers

mr. F.E.J. Janzing
mr. P.J.F.M. de Kerf
mr. W.H. Kesler
mw. mr. G.N. Paanakker
mw. mr. H.Q.N. Renon
mw. mr. M.J.J.M. van Roosmalen
mw. mr. S.H.G. Swennen
mr. E.H. de Vries
mr. E.A.C. van de Wiel
mr. P.S. van Zandbergen

mr. F.B.M. van Aanhold
mw. mr. S.M. Bosch-Koopmans
mr. F.L.M. Broeders
mr. N.A. Heidanus
mr. A.C.H. Jansen
mr. E.J.C. de Jong
mw. mr. M.I. van Kalmthout
mw. mr. G.H.H. Kerkhof
mr. W.W. Korteweg
mw. mr. J.J.W. Lamme
mr. K.F. Leenhouts
mr. P.Th. Mantel

Funcie

Voorzitter
Plv. voorzitter
Plv. voorzitter
Plv. voorzitter
Plv. voorzitter
Plv. voorzitter per 1 februari 2020
Plv. voorzitter
Plv. voorzitter

Lid-advocaat
Lid-advocaat
Lid-advocaat
Lid-advocaat
Lid-advocaat
Lid-advocaat
Lid-advocaat
Lid-advocaat
Lid-advocaat

Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat

mw. mr. Y.M. Nijhuis	Plv. lid-advocaat
mr. C.W.J. Okkerse	Plv. lid-advocaat
mr. N.H.M. Poort	Plv. lid-advocaat
mw. mr. C.A.Th. Philipsen	Plv. lid-advocaat
mw. mr. E.M.G. Pouls	Plv. lid-advocaat
mw. mr. P. Rijnsburger	Plv. lid-advocaat
mr. H.K. Scholtens	Plv. lid-advocaat
mr. H.H. Tan	Plv. lid-advocaat
mw. mr. M. Tijsseling	Plv. lid-advocaat
mr. M.W. Veldhuijsen	Plv. lid-advocaat
mr. H.J. Voors	Plv. lid-advocaat
mr. S.J. de Vries	Plv. lid-advocaat

mw. mr. M.M. Goldhoorn	Griffier
mr. W.B. Kok	Plv. griffier
mw. mr. A.E. van Oost	Plv. griffier van de raden
mw. mr. J.M.G. Kuin-van den Akker	zittingsgriffier
mw. mr. D.C. van der Kwaak-Wamelink	zittingsgriffier
mw. mr. W.E. Markus-Burger	zittingsgriffier
mw. mr. A.M. van Rossum	zittingsgriffier

Raad van Discipline Den Haag

(arrondissementen Den Haag en Rotterdam)

Naam	Functie
mr. G.A.F.M. Wouters	Voorzitter
mw. mr. C.H. van Breevoort-de Bruin	Plv. voorzitter
mw. mr. M.P.J.G. Göbbels	Plv. voorzitter
mr. S.M. Krans	Plv. voorzitter
mw. mr. P.O.M. van Boven-de Groot	Lid-advocaat
mw. mr. J.G. Colombijn-Broersma	Lid-advocaat
mr. L.P.M. Eenens	Lid-advocaat
mr. R. de Haan	Lid-advocaat
mw. mr. T. Hordijk	Lid-advocaat
mw. mr. M.F. Laning	Lid-advocaat
mw. mr. H.E. Meerman	Lid-advocaat
mr. A.J.N. van Stigt	Lid-advocaat
mw. mr. M.G. van den Boogerd	Plv. lid-advocaat
mr. P.S. Kamminga	Plv. lid-advocaat
mr. J.H.M. Nijhuis	Plv. lid-advocaat
mr. P.J.E.M. Nuiten	Plv. lid-advocaat
mr. P.C.M. van Schijndel	Plv. lid-advocaat
mr. P. Rijpstra	Plv. lid-advocaat
mr. M. de Klerk	Plv. lid-advocaat
mr. R. Oranje-Jorna	Plv. lid-advocaat
mr. A. Schaberg	Plv. lid-advocaat
mr. A.B. Baumgarten	Plv. lid-advocaat
mr. B.F. van Noort	Plv. lid-advocaat
mw. mr. A. Tijs	Griffier
mw. mr. C.M. van de Kamp	Plv. griffier
mw. mr. A.E. van Oost	Plv. griffier van de raden
mw. mr. M.M.C. van der Sanden	zittingsgriffier

Raad van Discipline 's-Hertogenbosch

(arrondissementen Oost-Brabant, Limburg en Zeeland-West-Brabant)

Naam	Functie
mr. R.M.M. van den Heuvel	Voorzitter per 15 september 2020
mr. A.G.M. Zander	Voorzitter tot 15 maart 2020
	Plv. voorzitter
mw. mr S.H.L. Baggel	Waarnemend voorzitter van 15 maart 2020 tot 15 september 2020
mr. P.H. Brandts	Plv. voorzitter
mw. mr. C.A.M. de Bruijn	Plv. voorzitter
mr. R.A.J. van Leeuwen	Plv. voorzitter
mr. drs. W.H.N.C. van Beek	Lid-advocaat
mr. R.J.H. van den Dungen	Lid-advocaat
mr. J.D.E. van den Heuvel	Lid-advocaat
mr. A.L.W.G. Houtakkers	Lid-advocaat
mr. S.A.R. Lely	Lid-advocaat
mr. E.J.M. Rosier	Lid-advocaat
mr. H.C.M. Schaeken	Lid-advocaat
mr. M.M.C. van de Ven	Lid-advocaat
mr. A.J.F. van Dok	Plv. lid-advocaat
mw. mr. W.A.A.J. Fick-Nolet	Plv. lid-advocaat
mw. mr. A. Groenewoud	Plv. lid-advocaat
mr. L.J.G. de Haas	Plv. lid-advocaat
mr. U.T. Hoekstra	Plv. lid-advocaat
mw. mr N.M. Lindhout-Schot	Plv. lid-advocaat
mw. mr A.A.M. Schutte	Plv. lid-advocaat
mr. L.R.G.M. Spronken	Plv. lid-advocaat
mw. mr. I.J.M. Huysmans-van Opstal	Griffier
mw. mr. T.H.G. Huber-van de Langenberg	Plv. griffier
mw. mr. A.E. van Oost	Plv. griffier van de raden
mw. mr. C.M. van den Reek	Zittingsgriffier

5

54

renstelling colleges in 2020

Links en informatie

www.hofvandiscipline.nl
www.raadvandiscipline.nl
www.radenvandiscipline.nl

Beslissingen: www.tuchtrecht.nl en www.tuchtrecht-updates.nl

Persvoorlichting:

mr. A. van Oost

e-mail: persvoorlichting@tuchtcollegesadvocatuur.nl

telefoon: 088 - 20 53 725

Colofon

Eindredactie:

mr. T. Zuidema, voorzitter hof van discipline
mr. Q.R.M. Falger, voorzitter raad van discipline Amsterdam
mr. A.M. Cornelisse-van den Berk, manager SOTA
mevr. A.T. Dries, griffiemedewerker raad van discipline Arnhem -
Leeuwarden
mevr. M. den Bakker-Selhorst, management-assistente SOTA
mr. A.E. van Oost, plaatsvervangend griffier raden van discipline

Met dank aan:

De griffiers en griffiemedewerkers van de tuchtcolleges.

Vormgeving:

Opmeer papier pixels projecten, Den Haag

